

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Åarsprøverne

ved

Haderslev Katedralskole

Juni 1929.

Indbydelsesskrift
til
Afgangs- og Årsprøverne
ved
Haderslev Katedralskole
Juni 1929.

Haderslev.
A./S. „Haderslev Stiftstidende's“ Bogtrykkeri.
1929.

Titelbilledet forestiller den danske Skolebygning
(Thriges og Lembckes Skole) fra 1854 efter Penne-
tegning fra Frk. Karen Margr. Svensson.

Ni græske Digterinder.

Af

Lektor Dr. Fr. M o t h.

I den græske Anthologi¹⁾ (IX, 26) findes følgende epigram af Antipatros fra Thessalonika, en digter, der levede paa kejser Augustus' tid:

Helikons bjærg, Makedoniens fjæld i Pieria²⁾ lærte

Kvinder med guddomsrøst sange; det følgende var:

Moiro, du Praxilla, Anyte, blandt kvinder Homeros,

Lesbierindernes pryd Sappho, den haarfagre viv,

Du Telesilla med straalende navn, Erinna, Korinna,

Hun, som Athenes skjold, vældigt i kampen, besang,

Nossis, den kvindeligt blide, og Myrtis med røsten

den søde;

Alle har virket og skabt værker, der aldrig kan dø.

Himlen den høje af Muser har ni, og af Gaia³⁾ blev fostret

Ni; uforgængelig fryd skænkede de jorderigs børn.

Skønt digteren med overbevisningens varme udtaler, at disse ni gudbenaadede digterinders værker aldrig kan dø, har han desværre ikke faaet ret. Thi overmaade lidt af deres digtning er naaet til vor tid. Men dette lidet indeholder saa store skønheder, at man er tilbøjelig til at istemme Antipatros' lovprisning og dybt beklager det barbari, der saa slet har værnet om fortidens skatte.

¹⁾ Den græske Anthologi bestaar af den i 15 bøger delte Anthologia Palatina (saaledes kaldet, fordi haandskriftet findes i det palatinske, d. e. pfalziske bibliothek i Heidelberg), der i aaret 917 samledes af den kejserlig-byzantinske hofembedsmand Konstantinos Kephala, og Anthologia Planudea, samlet i det 14. aarh. af munken Planudes. Begge anthologier, der ret godt supplerer hinanden, bestaar for allerstørste delen af epigrammer eller smaadigte fra højst forskellige tider. Baade Konstantin og Planudes har benyttet ældre, nu tabte samlinger.

²⁾ Olymposbjærget i landskabet Pieria, ligesom Helikon i Boiotien Musernes bolig.

³⁾ Jorden som gudinde.

II

Af de ni digterinder er Sappho den ældste; hun levede c. 600 f. Chr. Der er imidlertid skrevet saa meget om hende (sidst af Niels Møller i hans Verdenslitteraturhistorie), og resten af hendes sange er saa smukt oversatte af Thor Lange (Ældre græsk Lyrik, 1903), at jeg skal indskrænke mig til at meddele to epigrammer fra Anthologien, der vidner om den umaadelige beundring, hun var genstand for. Det første er af Dioskorides, der levede i Alexandria i det 3. aarh. f. Chr.

VII, 407.

Sappho, for elskende unge den sødeste lindring i kviden,
Enten Pierias land sammen med Musernes flok
Eller Helikons bjærg, det vedbendrige, dig smykker¹⁾,
Musen fra Eresos²⁾, lig dem³⁾ i begejstrende glød,
Eller Hymén Hymenaios⁴⁾ med faklen, der straaler,
i haanden
Svæver⁵⁾ sammen med dig over et brudegemak,
Eller du Kinyrassønnen⁶⁾, den unge, den skønne, begræder
Sammen med Kypris og ser gudernes hellige lund⁷⁾,
Hvor du end er⁸⁾, saa hil dig, de himmelskes lige, du højel!
Gudedøtre vi ser altid i alt, hvad du sang.

Det andet digt (VII, 14) er af Antipatros fra Sidon, der synes at være født c. 155 f. Chr. Det er ligesom det foregaaende (men tydeligere end dette) tænkt som en gravskrift:

Sappho du gemmer, Aioliske land, der som dødelig Muse
Prises blandt Musernes flok, hine, der aldrig kan dø,
Hende, hvem Kypris fostred og Eros, som fletted med
Peitho⁹⁾

¹⁾ Der maa (ligesom i det følgende) sigtes til digte af Sappho, der synes at være henlagte til Pierien og Helikon.

²⁾ Digterindens fødeby paa Lesbos.

³⁾ d. e. Muserne.

⁴⁾ Disse to navne paa bryllupsguden (og bryllupssangen) forekommer i omkvædet af Catullus' skønne 62. digt, der synes at være en oversættelse eller bearbejdelse af en af Sapphos bryllupssange.

⁵⁾ Bryllupsguden har vinger.

⁶⁾ Adonis, Kypris' (d. e. Aphrodite's) elskede.

⁷⁾ Maa sigte til digtet.

⁸⁾ d. e.: Hvilken skueplads du end vælger for dine sange, hvad du end synger om.

⁹⁾ Veltalenhedens gudinde. Hun personificerer sprogets vidunderlige velklang og sødme.

III

Til Pieridernes¹⁾ pryd kransen, der altid er frisk,
Hellas til glæde, til ry for dig selv. Sig, Moirer, der drejer
Stedse paa skæbnens ten traadens trefoldige spind,
Hvorfor har evige dage I ikke for sangersken spundet,
Som os fra Helikons væld evige gaver har bragt?²⁾

Som allerede bemærket, synes den romerske lyriker
Catullus' 62. digt at være en bearbejdelse af en af
Sapphos bryllupssange (hymenæer), en formodning, der
dels støttes af sangens helt hellenske karakter, dels af den
vigtige omstændighed, at to ganske smaa Sapphofragmen-
ter viser en ikke ringe lighed med nogle af Catullus' vers.
Den romerske digters bryllupssang, der desværre har en
stor lakune, meddeles her i dansk oversættelse. Den syn-
ges vekselsvis af et kor af unge mænd og unge piger.

Ungersvende, staa op! Alt aftenstjærnen paa himlen
Viser omsider sit lys, som vi bieder efter saa længe.
Nu er det tid at staa op, at forlade de bugnende borde:
Snart har vi jomfruen³⁾ her, snart bryllupskvadet skal
lyde.

5 Hymen, kom, Hymenæus! Vær, Hymen, os god,
Hymenæus!

Ungmøer, ser I ej svendene hist? Saa rejs jer da ogsaa!
Nattens forbud, jeg tror, alt viser sit lys over Øta⁴⁾.
Saaledes er det! Saa I ej selv, hvor de hurtigt sig rejste?
Ej uden grund har de rejst sig: med krav paa sejr vil de
synges.

Hymen, kom, Hymenæus! Vær, Hymen, os god,
Hymenæus!

Sejrens palme vi vinder ej let, jævnaldrende venner.
Se! ved sig selv gentager jo pigerne, hvad de har
lært sig.

Spildt er ej deres møje; en sang vil de synges, som
mindes.

Intet under, da helt og aldeles de sagen sig vier.

15 Vi har mod én ting rettet vort sind, mod en anden
vort øre.

¹⁾ d. e: Muserne fra Olympos i Pierien.

²⁾ Ordret: »som udtænkte (skabte) Helikoniadernes
(d. e.: Musernes) uforgængelige gaver«. Sangene kaldes
atter og atter »Musernes gaver«.

³⁾ Den unge brud.

⁴⁾ En bjærgryg i Mellemgrækenland.

IV

- Sejren er deres med rette; man sejrer alene ved omhu.
Tag saa nu i det mindste jer sammen og saml eders
tanker.
- Snart de begynder at tale; vi snart maa give dem
gensvar.
- Hymen, kom, Hymenæus! Vær. Hymen, os god,
Hymenæus!
- 20 Hesperos¹), vandrer en stjerne saa grum som du over
himlen?
Du, som har sind til at rive fra moderens favn hendes
datter,
Rive fra moderens favn den af frygt modstræbende
datter,
For til den glødende yngling at give den reneste ungma.
Øver vel fjender en grummere daad, naar en stad de
har taget?
- 25 Hymen, kom....
- Hesperos, vandrer en stjerne saa venlig som du over
himlen?
Du, som bekræfter ved lys af din ild det forjættede
bryllup,
Som blev af mændene²) aftalt, som begges forældre har
aftalt,
Men som de sluttede først, da du viste dit straalende
lysskær.
- 30 Blev der af guderne givet en stund lykkelig som denne?
Hymen, kom....
- En, jævnaldrende piger, rev Hesperos ud af vor midte³).

Hymen, kom....

- Thi ved din ankomst stedse staar aarvaagne vægtene
rede.

¹) Aftenstjærnen.

²) Brudens og brudgommens fædre.

³) Resten af pigernes replik mangler, ligeledes begyndelsen af ynglingenes, hvorved v. 33—35 bliver omtrent uforstaaelige. Alex. Riese giver følgende forklaring: De unge piger synes at have klaget over nattens farer, der udsætter dem for at røves af voldsmænd. Ynglingene svarer, at denne klage er grundløs; thi natvægterne yder tilstrækkelig beskyttelse; bliver derfor en ung pige røvet, er det hendes egen skyld. Den næste morgen bringer desuden ofte røverne frem for dagens lys, og dette skyldes netop aftenstjærnen, der tillige er morgenstjerne.

V

Ransmænd sig dølger om natten; men tit, naar du
vender tilbage,
35 Hesperos, griber du dem under navnet morgens
stjerne.

Det er jo pigernes lyst dig med hyklede klager at dadle.
Lad dem kun dadle! I hjærtet de længes og higer
imod dig.

Hymen, kom, Hymenæus! Vær, Hymen, os god,
Hymenæus!

Ret som en blomst fremvoxer i værn af den hegnede have
Uden at kendes af kvæget, i ly for det skærende plov-
jærn,

Ømt omviftet af luften, opelsket af solen og regnen:
[Snarligt den aabner sin kalk, udaander den lifligste
velligt;]¹⁾

Knøsene gærne den ejed, og piger i mængde den attraar;
Men naar den, plukket af neglen, har mistet sin blom-
strende skønhed,

45 Ingen knøs den vil eje, og ingen pige den attraar —
Saaledes møen: mens hun er ren, er hun elsket af sine;
Men naar med skændet legem hun uskyldsblomsten har
mistet,

Ej er hun længere knøsene kær eller elsket af piger.
Hymen, kom....

50 Ret som en vinstok voxer forladt paa den træløse ager:
Aldrig den rejser sig, aldrig den bærer den kvægen-
de drue;

Men med tyngende vægt sit kraftløse legem den fremad
Bøjer, og snart med sin øverste kvist sin rod den berører.
Ingen agerens dyrker og ingen øxne den ænser²⁾:

55 Bliver den derimod knyttet til ælmen som mage til
husbond³⁾,

Mangen agerens dyrker og mangen oxen den søger —
Saaledes møen: mens hun er »ren«⁴⁾, uanset hun ældes;

¹⁾ Denne verslinie skyldes en konjektur. Denne og den følgende strofe burde næmlig være lige lange.

²⁾ Plovoxerne kan lige saa lidt som plovmanden finde skygge under en saadan vinstok.

³⁾ Man lod i reglen vinranken slynge sig op ad ælme-træet, som derfor af digterne atter og atter kaldes dens ægtetage. Sml. Ovid, II, 16, 41 i Indbydelsesskriftet for 1922, s. XVII.

⁴⁾ Egentlig »uberørt« (intacta) ligesom ovenfor, men her med en ringeagtende bibetydning.

VI

Men har en passende pagt¹⁾ hun sig vundet, naar tiden
er moden,

Kærere er hun da manden²⁾ og mindre forhadt af sin
fader³⁾.

60 Hymen, kom, Hymenæus! Vær, Hymen, os god,
Hymenæus!

Men du, jomfru, maa ikke med saadan en ægtemand
kæmpe.

Kamp er ubillig mod ham, hvem din fader selv har
dig givet,

Selve din fader og moder, som det er nødvendigt at lyde.

Over din mødom du raader ej helt, men forældrene delvis:

65 Trediedelen fik fader, og trediedelen din moder,

Trediedelen er din⁴⁾: kæmp derfor ikke med trende:

Svigersonnen de gav deres magt, da de skænkede ham
medgift.

60 Hymen, kom, Hymenæus! Vær, Hymen, os god,
Hymenæus!

Omkvædet stemmer godt med Dioskorides' epigram.
De to smaa Sapphofragmenter (94 og 95) kan gengives
paa følgende maade:

Som hyacinten paa bjærget af grove, uagtsomme hyrder
Trædes med fødderne ned, saa at purpurblostm til
jorden

[falder].

Hesperos, alt du os bringer, som dagningens rødme
har bortskræmt.

Fr. 94 minder om Catullus v. 39 ff., medens fr. 95
lovpriser aftenstjærnen, ligesom Catullus v. 26 ff. Naar
disse vers intet bestemt tilsvarende har i den latinske
text, ligger det vel nær at antage, at de har staaet i et
andet bryllupskvad.

¹⁾ d. e.: et passende ægteskab.

²⁾ Det kunde næsten se ud, som om ægteskabet ogsaa
er den unge mand paatvunget. Det kan desværre meget
godt have sin rigtighed.

³⁾ Det hændte ret ofte, at fædrene lod deres smaa pige-
børn udsætte for at slippe for at udrede medgift. Allige-
vel er udtrykket uhyre haardt og stødende. Vort digt vid-
ner overhovedet ikke om stor agtelse for kvinden.

⁴⁾ Dette regnestykke er vel nærmest skælmeri. V. 61—
68 synges formodentlig af pigerne og ynglingene i forening.

VII

Hvis man kan fæste lid til traditionen, maa Telesilla have været den ældste efter Sappho af de ni digterinder, idet hun med heltemod og held skal have værnet sin fædrene stad Argos mod Lakedæmonierne i aaret 510. Pausanias, den berømte forfatter af »Hellas' beskrivelse« (Periêgesis tês Hellâdos) i sidste halvdel af det 2. aarh. e. Chr., fortæller herom følgende (II, 20, 8—10):

Ovenfor theatret (i Argos) ligger Aphrodites tempel, og foran helligdommen er Telesilla, den bekendte forfatterinde af lyriske digte, fremstillet paa en stele. Hendes skrifter er henkastede foran hendes fødder, men selv ser hun paa en hjelm, som hun holder i haanden og staar i begreb med at sætte paa hovedet. Ogsaa ellers var Telesilla navnkundig blandt kvinderne, men hun æredes endnu mere paa grund af sin digtning. Da nu Argeierne havde haft den ulykke at lide et over al beskrivelse frygteligt nederlag i krigen mod Kleomenes, Anaxandrides' søn, og Lakedaimonierne, og nogle var faldne i selve kampen, medens de, som tog deres tilflugt til Argos¹⁾ hellige lund, ogsaa alle var omkomne, idet de først gik ud af den ifølge overenskomst med fjenden, men da de mærkede, at de blev bedragne, fortæredes de øvrige²⁾ af flammerne tilligemed lunden, saa førte Kleomenes Lakedaimonierne frem mod det for mænd blottede Argos. Men Telesilla lod trællene og alle dem, der paa grund af deres ungdom eller alderdom var udø af stand til at bære vaaben, stige op paa muren alle til hobe, men selv samlede hun alle de vaaben, der var ladet tilbage i husene, og dem, der fandtes i templerne, og væbnede de kvinder, der stod i livets fulde kraft, og da hun havde væbnet dem, opstillede hun dem dér, hvor hun formodede, at fjenderne vilde angribe. Da nu Lakedaimonierne kom, og kvinderne ikke forfæredes over deres krigsraab, men bød dem spidsen og kæmpede med mandemod, betænkte Lakedaimonierne, at hvis de huggede kvinderne ned, vilde sejren volde dem skam, hvis de derimod blev overvundne, vilde nederlaget blive vanærende for dem, og derfor trak de sig tilbage for kvinderne. Allerede tidligere havde Pythia forudsagt denne kamp, og orakelsproget har Herodot meddelt, enten han nu har opfattet det forkert eller forstaaet det:

¹⁾ En lokal heros.

²⁾ Uklart fremstillet i et skødesløst sprog. Meningen er, som man ser hos Herodot (VI, 79 f.), at de, der lod sig lokke ud, dræbtes, og at de øvrige, da de opdagede dette, afbrød forhandlingerne og lod sig indebrænde.

VIII

Men naar det hænder engang, at kvinden manden
besejrer,

Jager ham ud og hæder og ry blandt Argeierne vinder,
Mange Argeierinder hun da skal fortvivlede gøre.«

Ogsaa Plutarchos (c. 46—c. 120 e. Chr.) fortæller Telesillas heldedaad, dog med betydelige afvigelser i sit skrift om »Kvindes tapre gærninger«:

»Af de gærninger, som kvinder har udført i fællesskab, er ingen mere berømt end den kamp, de bestod mod kong Kleomenes om Argos paa digterinden Telesilla's tilskyndelse. Man fortæller, at hun tilhørte en anset slægt, men havde et svageligt legeme, hvorfor hun sendte bud til guderne for at spørge om raad for sit helbred. Da hun fik det svar, at hun skulde vise Muserne ærefrygt, adlød hun gudinden¹⁾ og lagde sig efter sang og harmoni, og nu blev hun hurtig helbredet for sin sygelighed og beundret af kvinderne for sin digtekunst. Da saa Kleomenes, Spartiaternes konge, efter at have dræbt mange mænd (dog ikke, som nogle med fabelagtig overdrivelse fortæller, 7777) rykkede frem mod staden, grebes de kvinder, der stod i deres fulde kraft, af guddommelig energi og vovemod og besluttede at forsvare deres fædrenestad mod fjenderne. Under Telesillas anførsel greb de til vaaben, stillede sig langs brystværnene og besatte hele murkredsen, saa at fjenderne undredes. Kleomenes drev de tilbage med stort mandefald; hvad den anden konge Demaratos angaar, var han kommen ind og havde besat Pamphylakon, men de jog ham ud igen. Da byen saaledes var bleven frelst, begravde de (d. e. Argeierne) de kvinder, der var faldne i kampen, ved Argeiervejen, men dem, der var blevet i live, tillod de at grundlægge templet for Enyalios (krigsguden) til minde om deres heltemod... Paa den dag (da kampen stod) fejrer de endnu lige til vor tid overmodets fest, idet de lader kvinder iføre sig mandschitoner og efebkapper, medens mænd bærer kvindekjæder og slør.«

Polyainos, der levede paa kejser Marcus Aurelius' tid, fortæller samme begivenhed i sit værk om krigslist (stratêgêmata), men hans beretning (VIII, 33) er kun et kort udtog af Plutarch.

Telesillas heldedaad har sikkert været overmaade berømt, og formodentlig sigter Antipatros netop til den med ordene: »T. med straalende navn«. Uheldigvis kender He-

¹⁾ Hvilken gudinde? Formodentlig en af Muserne.

IX

rodot hverken hende eller Argeierindernes tapre daad. Han fortæller i 6. bog, 76—82 om Kleomenes' felttog mod Argos. Oraklet i Delphi har forkyndt ham, at han skal tage Argos; han slaar Argeierne ved Sépeia og brænder derpaa Argos' hellige lund, hvor de flygtende har søgt tilflugt. Men da han nu erfarer, at lunden hedder Argos, indser han, at oraklet er opfyldt, og at han ikke vil kunne udrette mere, hvorfor han rykker ud af landet uden kamp, og uden at Telesilla og de andre tapre kvinder nævnes med et ord. Herodot meddeler de samme orakelvers som Pausanias, men forklarer dem ikke; formodentlig skal kvinden betyde Sparta (der er hunkøn), og manden Argos (der er hankøn som heros), hvormed det stemmer godt, at Argeierinderne skal komme til at sørge over deres faldne mænd. Medens Pausanias vel udvider Herodots beretning, men dog lader Kleomenes afstaa fra kampen, gaar Plutarch endnu videre og lader den rase voldsomt og ende med Lakedaimoniernes nederlag; ja, der optræder endog to konger, skønt Kleomenes if. Herodot var ene og allerede dengang havde fortrængt sin medkonge Demaratos ved intriger (II, 61 fl.).

Man bliver derfor sikkert nødsaget til at betegne Telesillas heltedaad som et sagn, der intet har med historien at gøre. Jeg formoder, at Argeierne efterhaanden har omdigtet Kleomenes' tilbagetog til en stor sejr for dem selv, som de derpaa i fantasien har udsmykket, idet de tydede orakelversene, som det passede dem bedst. Hele Plutarchs beretning synes, skønt han ikke omtaler oraklet, at berøpaa en saadan, endnu mere gennemført omtydning, idet den ene konge bliver »besejret«, den anden »jaget ud« af lyen. Desuden skal kvindernes tapperhed if. ham forklare en ældgammel, besynderlig og for datiden uforstaaelig skik, der formodentlig stammer fra den førhelleniske tid¹). Hertil kommer, at Telesilla vistnok endnu ikke var født i aaret 510; thi den kristne forfatter Eusebios fra det 4. aarh., der giver gode bidrag til kronologien, sætter hendes levetid til c. 454 f. Chr. (Ol. 82,2).

Spørger man om Telesillas værker, da er — siger og skriver — kun to smaa vers bevarede:

¹) Sml. Kornemann: Die Stellung der Frau in der vorgriechischen Mittelmeerkultur. Heidelberg 1927. — Muligvis indeholder Telesilla-sagnet et dunkelt minde om hine ældgamle tider, da kvinden var fri, sportsdyrkende og ofte endog deltog i kampen.

X

Sé, Artemis, piger smaa:
For Alpheos flygter hun.

I Ovids *Metamorphoser* V, 572 fl. er det nymfen Arethusa, der flygter for flodguden Alphêus. Telesilla har alt-saa fulgt en anden fremstilling. Ifølge Apollodoros (IV, 5, 5) havde hun fortalt, at to af Niobe's børn, Amyklas og Meliboia, blev i live (sml. Pausanias II, 21, 9). Dette er alt, hvad vi véd om digterinden Telesilla.

Om Myrtis fra Anthêdon i Boiotien hører vi, at hun har været den store Pindars (522—448) lærerinde. Det eneste, der er bevaret af hende, er følgende korte indholdsangivelse hos Plutarch (*Quæstiones Græcæ*, c. 40):

»Elieus, en søn af Kephisos og Skias, havde sønnen Eunostos.... Han var smuk og retfærdig og ikke mindre dydig og barsk (*sophon kai austêros*); imidlertid skal Ochna, en af Kolônos' døtre, hans søskendebarn, være bleven greben af elskov til ham. Men da hun fristede Eunostos, afviste han hende med smædeord og begav sig til hendes brødre for at anklage hende. Den unge pige kom ham dog i forkøbet, idet hun anklagede ham og æggede sine brødre.... til at dræbe Eunostos, da han efter hendes sigende med vold havde tvunget hende til at være ham til villie. Brødrene lagde sig derfor i baghold og dræbte ungersvenden, hvorefter Elieus lagde dem i baand og bast. Nu blev Ochna grebet af anger og fortvivlelse; for at fri sig selv for sin pinefulde elskov og af medynk med sine brødre, aabenbarede hun den fulde sandhed for Elieus, og han atter for Kolonos. Saa fældede Kolonos dom i sagen: Ochna's brødre gik i landflygtighed, og selv styrtede hun sig ned fra en klippeinde, saaledes som den lyriske digterinde Myrtis fra Anthedon har fortalt.«

Skade, at digtet er gaaet tabt, thi æmnet er ypperligt!

Korinna fra Tanagra i Boiotien var en elev af Myrtis. Af denne digterinde er der (for største delen som citater hos grammatikere) bevaret c. 20 ganske smaa fragmenter¹⁾, de fleste paa én linie eller mindre, kun et par paa tre eller fire korte vers. Sproget er boiotisk-aiolisk, poesien vistnok korlyrik. Kun fr. 21 har nogen interesse:

Dádle maa jeg Myrtis med røsten den kláre,
At hun, kvinden, vóved en dyst med Pindar.

¹⁾ Bergh: *Poetæ lyrici*, III, p. 543 fl.

XI

Myrtis er den ovenfor omtalte digterinde. If. Pausanias gjorde Korinna selv dog ganske det samme. Han fortæller (IX, 22, 5): — »Af Korinna, som er den eneste, der har forfattet sanglyrik i Tanagra, er der et mindesmærke paa et iøjnefaldende sted i byen, og der er i gymnasiet et maleri, paa hvilket man ser Korinna i færd med at binde et baand om sit hoved paa grund af den sejr, hun i Theben vandt over Pindaros med en kantate. Jeg formoder, at hun sejrede paa grund af sin dialekt, fordi hun ikke sang paa det doriske tungemaal som Pindaros, men saaledes at Aiolerne kunde forstaa hende, og fordi hun var den skønneste af alle kvinder paa den tid, hvis man kan dømme derom efter hendes billede«. — Man har været i tvivl om rigtigheden af denne beretning, dels fordi Pausanias formodentlig har haft sin viden fra mystagogerne (foreviserne, fremmedførerne), dels paa grund af Korinnas bebrejdelse mod Myrtis. Men kvinderne er jo ingenlunde altid konsekvente, og Pausanias faar en slags bekræftelse af den paa Græsk skrivende Romer Aelianus (3. aarh. e. Chr.), der i sin Poikilê historia (varia historia) XIII, 29 fortæller: »Da digteren Pindaros indlod sig i væddestrid i Theben, var han saa uheldig at faa uvidende tilhørere og blev derfor fem gange overvunden af Korinna. Pindaros lod dem derfor høre ilde for deres slette smag og kaldte Korinna en so(!)«. De fem gange kan være en overdrivelse, men ellers lader det jo næsten til, at tilhørerne, som Pausanias formoder, har haft svært ved at forstaa digterens sprog.

Om Korinnas virkelige værd som digterinde véd vi lidet eller intet. Kun et par indholdsangivelser giver nogle oplysninger om de af hende behandlede æmner. Antonius Liberalis paa Antoninernes tid fortæller (cap. 25) følgende mythe med Nikandros' «Forvandlinger¹⁾» og Korinna som kilde:

»Orion, Hyrieus' søn, i Boiotien fik to døtre Mêtiochê og Mênippê. Disse opfostredes hos deres moder, da Artemis havde ladet Orion forsvinde fra menneskenes tal. Athena lærte dem vævningens kunst, Aphrodite gav dem skønhed. Da nu pesten hærgede hele Aonien (d. e. Boiotien), og mange døde, sendte man orakelspørgere til den gortyniske Apollon (paa Kreta), og guden svarede dem, at de

¹⁾ Nikandros fra Kolophon, født c. 202 f. Chr.. Hans »Forvandlinger« har været en af Ovids kilder.

skulde forsone to, næmlich de eriuniske¹⁾ guder; fremdeles sagde han, at de vilde faa gudernes vrede til at ophøre, hvis to jomfruer frivilligt ofrede sig til to. Der var dog ingen af jomfruerne i staden, der gav agt paa orakelsvaret, før en daglønnerske bragte Orions døtre nys derom. Da nu disse, der just syslede med væven, erfarede dette, valgte de frivilligt døden for deres medborgere, inden den i folket rasende sygdom greb dem selv og tilintetgjorde dem. Tre gange raabte de til de guddommelige magter under jorden, at de frivilligt ofrede sig til dem, og derpaa slog de sig med væveskytten mod nøglebenet og sønderbrød deres strube. Og de styrtede nu begge om paa jorden; men Persephone og Hades grebes af medynk, lod jomfruernes legemer forsvinde og i deres sted stjærner stige op af jorden. Da disse var kommet til syne, hævdedes de op til himlen, og menneskene kaldte dem haarstjærner (kometer). I Orchemenos i Boiotien opførte alle Aonerne et prægtigt tempel for disse jomfruer, ungersvende og unge piger bringer dem hvert aar sonofre, og lige til vore dage har Aitolerne kaldt disse jomfruer Koroniderne²⁾.«

Ovid fortæller denne mythe meget kort og noget afvigende i *Metamorphoserne* XIII, 685—699; her stiger to ynglinge, Coronerne (Coronæ; sml. Koroniderne), op fra de unge jomfruers ligbaal.

Antonius Liberalis fortæller (cap. 10), ogsaa her med Nikandros og Korinna som kilder, mythen om Minyas' tre døtre, de flittige spindersker, der foragtede Dionysos' fester og derfor sloges med vanvid af guden og til sidst af Hermes forvandlede til en flagermus og to ugler. Ovid (*Metam.* IV, 1—42, og 389—415) fortæller samme mythe, men en del afvigende.

Hvad Antipatros sigter til, naar han lader Korinna besynge »Athenes skjold, der er vældigt i kampen«, véd jeg ikke. Maaske har det været en efterligning af skildringen af Achilleus' skjold i *Iliaden*, XVIII, 478 ff., maaske en forherligelse af Athene som krigsgudinde.

Praxilla fra Sikyon levede if. Eusebios c. 445. Af hende er nogle faa, ganske smukke vers bevarede³⁾:

1) Et hexameter, der skal hidrøre fra en »ode« om

¹⁾: held- og lykkebringende. At dømme efter det følgende maa det være Hades og Persephone (altsaa vel en *euphemisme*).

²⁾ »de ypperligste, fortræffeligste«, synes det.

³⁾ Bergh: *Poetæ lyrici*, III, p. 566 fl.

XIII

Achillæus, der efter al sandsynlighed tiltales, maaske af sin gamle opdrager Phoinix (se Iliaden IX, 432 fl.):

Ingensinde dit sind jeg ved raad formaaed at lede.

2) Hos grammatikeren Zenobios (IV, 21) findes følgende: »Taabeligere end Praxilla's Adonis.¹⁾ Praxilla fra Sikyon... lader i sine digte underverdenens beboere spørge Adonis, hvad der er det skønneste af alt det, han har maattet forlade, hvortil han svarer, at det er solen, maanen, agurker (meloner) og æbler. Derfor har dette svar givet anledning til ordsproget, thi det er taabeligt at sammenligne agurker med solen.« Et haandskrift har imidlertid bevaret Adonis' svar fuldstændigt:

»Skønnest af, hvad jeg forlod under himlen, er solen den
lyse,

Dernæst de funkklende stjærner og maanens sølverne aasyn,
Hærlige, friske meloner og æbler og saftige pærer.«

3) Af Praxillas »drikkeviser« (paroinia) citeres følgende vers af et skolion (en selskabssang):

Hør Admétos's ord, kæreste ven: Vær mod de gode blid;
Hold dig uslingen fjærn; vid, at af ham venter dig liden tak.

Versemaalet er det lange asklepiadeiske (med to choriambes), der er ældre end Asklepiades fra Samos (c. 300), som det har navn efter.

4) Et ordsprog:

Var dig! giftige kryb²⁾ býr der, min ven, under hver sten,
du ser.

5)

Du, der i vinduet viser saa skönt et aasyn,

Er du en pigelil? Nej, du er ált en ung viv.

Disse skælmske vers synes at være rettede til en ung kvinde dagen efter hendes bryllup. Kun stumper og brokker er bevarede af Praxilla, men disses smuler gør et meget elskværdigt indtryk.

Moiro (eller Myro) fra Byzantion synes at have levet i første halvdel af det 3. aarh. f. Chr. Athenæos (c. 200 e Chr.) har bevaret følgende vers af hendes episke digt Mnêmosynê:

Zeus blev fostret paa Kreta som barn; af de salige kendte
Ingen hans opholdssted. Men hans lemmer voxed i styrkæ.

¹⁾ Et ordsprog.

²⁾ Originalen har »en skorpion«.

Her i den hellige grotte de frygtsomme duer ham næred. Hid fra Okeanos' strømme de kom med ambrosia til ham. Uden ophør en kongelig ørn af et klippevæld øste Nektar og bragte med næbet til Zeus den raadsvise drikken. Derfor, da Zeus vandt sejr over Kronos og styrted sin fader, Ørnen udødelig blev, og i himlen han skænked den bolig. Ogsaa de frygtsomme duer Højttordneren ydede hæder: Forbud blev de herefter om somrens og vinterens komme.

Parthenios fra Nikaia, der til brug for sin ven, den romerske digter Gallus paa Augustus' tid, skrev en samling fortællinger om ulykkelig kærlighed, har bevaret indholdet af et af Moiro's digte. Han fortæller nemlig (cap. 27) følgende med hendes »Forbandelser (Arai) som kilde:

»Sagnet fortæller, at Alkinoe, Korinthieren Polybos' datter, Amphilochos' Dryas' søns hustru, paa grund af Athenas vrede blev grebet af en rasende lidenskab til sin gæsteveren fra Samos, hvis navn var Xanthos. Hun havde nemlig for løn taget en kvinde ved navn Nikandra i sin tjeneste som spinderske; men da denne havde arbejdet et aar for hende, jøg hun hende ud af sit hus og vilde ikke betale hende den fulde løn. Nikandra bad nu under forbandelser over hende indtrængende Athena om at straffe den uretfærdige kvinde, der havde bedraget hende. Derfor kom det saa vidt med Alkinoe, at hun forlod sit hjem og sine børn (hun var nemlig allerede moder) og sejlede bort med Xanthos. Men da hun havde tilbagelagt halvdelen af rejsen, kom hun til at tænke paa, hvad hun havde gjort, og strax fældede hun mange taarer og kaldte snart paa sin retmæssige ægtefælle, snart paa sine børn. Xanthos gjorde sig megen møje for at trøste hende og lovede at tage hende til hustru, men hun lod sig ikke overtale og styrtede sig til sidst i havet.«

Den højtbegavede digter Meleâgros, der c. 80 f. Chr. samlede epigrammer af de bedste digtere til en »Krans«, der senere blev benyttet af Konstantinos Kephala's (se s. 1₁), siger i sit indledningsdigt (IV, 1,5), at han heri har optaget »mange af Moiro's lillier«. Kun to af hendes epigrammer er bevarede; det ene (VI, 119) forstaar jeg ikke; det andet lyder saaledes.

VI, 189.

Nymfer, Hamadryader¹⁾, I flodens døtre, der altid
Vandrer med rosefod, skønne, i skovenes dyb,

¹⁾: Trænymfer.

Hil eder! redning I bringe Kleonymos, som eders støtter
Stilled i fyrrenes ly! Se dog, hvor smukke de er.

Vi befinder os i Arkadiens dybe, ensomme skove. Kleonymos, der formodentlig lider af en eller anden legemlig svagheit, har (rincligvis med ret primitiv kunst) udskaaet nogle træbilleder, som han med enfoldig tro vier til nymferne i de høje fyrretræers skygge, idet han haaber paa deres taknemmelige bistand.

Erinna's levetid sættes af Eusebios til aar 352/51 f. Chr., hvilket utvivlsomt er rigtigt. En anden angivelse, hvorefter hun var Sappho's samtidige og veninde, maa bero paa en misforstaaelse¹). Hendes hjemstavn har formodentlig været øen Tênos, blandt Sporaderne, ikke Lesbos²). En vidunderlig poesiers duft svæver over denne yndige ungpigeskikkelse, der paa sin strænge moders lud maatte sysle med væv og ten og kun i hemmelighed kunde dyrke Musernes herlige kunst, som hun elskede af hele sin sjæl. De alexandrianske digtere var opfyldte af beundring for det skønne værk »Tenen« (Élakátê), som den unge jomfru formodentlig har formet i sit hoved, medens hun spandt, og først i stille, ensomme timer stjaale sig til at nedskrive og affile. »Tænk, det var en 19-aarig ungmøs værk!« udbryder de atter og atter; men netop, da man kunde vente sig en endnu rigere udfoldelse af hendes herligt begavede aand, røvedes hun af den misundelige Hades. Meleagros optog »Erinnas søde krokus med den skære, jomfruelige lød« (IV, 1,12) i sin Krans, men kun tre af hendes epigrammer er bevarede:

VI, 352.

Malet af hænder saa flinke er billedet, bedste Prometheus;

Ogsaa blandt menneskebørn nogle dig ligner i kløgt.

Havde i hvert fald han, der saa ypperligt ungmøen malet,

Talen givet sit værk, stod Agatharchis der helt.

VII, 710.

Steler, I mine Sirener³), min sorgforvoldende urne,

¹) VI, 352 vidner om en udviklet malerkunst, der ikke kan forudsættes paa Sapphos tid.

²) If. en anden angivelse var hendes hjem den ioniske ø Tênos; men som Wilamowitz-Moellendorff viser (Sappho und Simonides, s. 230), er dette en umulighed paa grund af hendes rene doriske dialekt.

³) Sirenen er en dødsgudinde, der ofte afbildes paa gravmælet (Heiberg: Attiske Gravmæler, s. 30).

XVI

Du, som af Hades' rov gemmer en askehob kun,
Sig til enhver »Vær hilset!«, som sætter sin fod ved mit
gravsted,

Enten det bysbørn er, eller de andetsteds bor;
Sig dem, at graven favner en brud; sig dette desuden:
»Baukis var navnet, hun bar; vid, hun af fødsel og byrd
Telos kaldte sit hjem, at Erinna, saa kær en veninde,
Risted paa gravens sten hende et mindeord her.«

VII, 712.

Baukis hun hed og var brud. Men du, der kommer til stelen,
Graadens volder, forkynd Hades, der bor under jord:
»Hades, misundelig er du!« Men alle, som mindet det fagre
Skuer, skal høre med sorg Baukis's grusomme lod:
Thi med de fakler, der lyste, da brudesang toned for pigen,
Svigerfaderen selv brændte den døde paa baal.
Du Hymenaios, klarttonende kvad, der ved brylluppet lyder,
Stemte nu tonerne om, tolked kun jammer og vé.

Maleriet, som omtales i det første digt, er aabenbart en viegave, der skal ophænges i et tempel. Den slags viegaver omtales ofte. Oehler¹⁾ anser de to Baukisepigrammer for virkelige indskrifter (epigrammer i ordets oprindelige betydning) bestemte til at sættes paa den unge piges gravstele. Wilamowitz-Moellendorf (Sappho und Simonides. Berlin 1913, s. 228 fl.) giver følgende forklaring: Ved siden af gaden er der en indhegnet plads, paa hvilket liget er blevet brændt. Paa begge hjørner ud til gaden staar en høj sten (stêlê) kronet af en Sirene, og paa dem er de to digte indhuggede. Midt paa den indhegnede plads staar en »lutrophoros« (vandkande til badevand) af marmor (sml. Heiberg: Attiske gravmæler, s. 25), der indeholder Baukis' aske og er smykket med et reliefbillede af den døde brud.

En hel række digtere, Asklepiades fra Samos (3. aarh. f. Chr.) (VII, 11), Antipatros (fra Sidon) (VII, 713), Meleagros (VII, 13) og to navnløse har flettet Erinna og hendes »Ten« en mindekrans:

VII, 11.

Her er Erinna's henrivende værk; kun lidet af omfang

¹⁾ August Oehler: Der Kranz des Meleagros. Berlin 1920 (en smuk bog med talrige smagfulde oversættelser paa moderne rimede vers og en værdifuld videnskabelig indledning).

XVII

— Hun jo en pigelil var, gik i sit tyvende aar —,
Dog, langt mere det vejer end manges, og havde ej Hades
Røvet hende saa brat, hvo var navnkundig som hun?

VII, 713.

Lidet virked Erinna; hun fatter sig kort i sin digtning;
Dog hun et episk kvad skabte med Muser i pagt.
Derfor hun lever i mindet, og under sin skyggende vinge
Glemselens natmulm ej dølger den ære, hun vandt,
Medens utallige skarer af os, der i senere tider
Sang lod tone, min ven, glemmes og visner og dør.
Dæmpet og liflig er svanens røst, mens ravnenes skrigen
Hæst og med skrattende larm hen under vaarskyen gaar.

VII, 13.

Sangenes mø Erinna, den unge, blandt digterne bien¹⁾,
Hende, der fletted til krans Musernes yndige blomst,
Hades røved til bryllup. Forstandig var pigen til visse,
Sanddru var hendes ord: »Hades misundelig er«.

VII, 12.

Just da et vaarfriskt værk af de sødeste sange du virked²⁾,
Just da med svanens røst yndigt og lifligt du kvad,
Jog dig til Acheron ned over dødens bølger de brede
Moiren, der livstraads ten mestrer med herskende haand.
Men, Erinna, dit epos, det skønne, forkynder: »Hun lever;
Med Pieridernes kor festligt hun træder i dans«.

IX, 190.

Tavlen, du ser, Erinna, den lesbiske pige, har skrevet;
Skønt kun liden, dens vox Musernes honning har fyldt³⁾,
Hendes trehundrede vers fuldt ud staar maal med Homeros;
Tænk, hun en pigelil var, gik i sit tyvende aar,
Passed, af moderen tvungen, sin ten eller sysled med
væven,
Dyrked i hemmelighed Musernes herlige kunst.
Om end Erinna for Sappho i lyrisk digtning maa vige,
I hexametret ej Sappho Erinna kan naa.

¹⁾ Sigter til hendes sanges honningsødme.

²⁾ Der sigtes uden tvivl til et andet værk end »Tenen«. VII, 12 tillægges i et hdskr. Asklepiades; tonen minder om Antipatros fra Sidon.

³⁾ Musernes honning har fyldt tavlens vox; ordret: »helt blev voxet blandet med Musernes honning«. Den poetiske fiktion anvendes, at Erinnas digt staar skrevet paa en voxtavle.

XVIII

VII, 713, 13 og 12 er formede som gravskrifter, som overhovedet Anthologiens syvende bog væsentlig bestaar af (virkelige eller som oftest) fingerede indskrifter paa gravmæler¹). Men ikke saa ganske sjældent er et epigram kommet »i fejl baas«, og dette er sikkert tilfældet med VII, 11, der ligesom IX, 190 ser ud til at have staaet foran i en udgave af Elakátê²) (Tenen).

Af dette, den tidligt afdøde unge piges saa højt lovpriste og varmt beundrede værk er desværre kun tre smaa fragmenter (i alt fem vers) bevarede³):

- 1) »Følger⁴), som somanden følger og sejlene fylder med
medbør,
Følg, lille fisk, fra den flydende stævn min veninde den
kære⁵).
- 2) Alderens blomster hos dødelig mand, graa haar, der
gør faamælt.
- 3) Dette til Hades kommer dog kun som en tarvelig gen-
lyd,
Tier blandt dødningskaren; i mørket er knoglerne hyllet.

Ak ja, desværre! Kun som en tarvelig genlyd er Erinna's Elakátê naaet til vore dage. Kun saa meget ser vi, at den ganske har svaret til Alexandrinernes, især der berømte Kallimachos' æstetiske krav. Denne fremragende litterærhistoriker og smagfulde digter, der har haft saa mægtig en indflydelse paa den romerske guldalderdigtning, yndede ikke lange episke digte, men anbefalede de korte »epyllier«, der behandlede et enkelt episk stof med fin og omhyggelig verskunst og tillige saaledes, at der blev lejlighed til lyriske stemninger og psykologiske smaaatræk. At dette har været tilfældet med Elakátê, viser fragmenterne, ligesom man af epigr. IX, 190 kan slutte, at den unge pige har klaget over sit tvungne huslige arbejde, der laa som en haard tyngelse paa hendes aand, den der saa gerne vilde hæve sig paa vingeflugt mod det høje. Men digtets egentlige æmne kender vi desværre ikke. Endnu ved aar 500 e. Chr. synes Erinna at have været

¹) V omfatter de erotiske digte, VI indskrifterne paa viegaver, IX de epideiktiske (fremhævende, forherligende) epigrammer osv.

²) Eller rettere Alakáta, da sproget er dorisk.

³) Bergh: Poetæ lyrici Græci, 1882, III, p. 143.

⁴) En fisk, der mentes at følge skibene og bringe god bøl.

⁵) Pompilè, nautaisin pempôn plóon euploon ichthy, pompeusais prymnathen emán hâdeian hetairan.

XIX

læst og kendt af de litterært dannede. Den byzantinske digter Christodóros, der levede under kejser Anastasius (491—518), og hvem vi skylder en værdifuld skildring af statuerne i Zeuxippos' gymnasium, der nedbrændte under Nikaoprøret i Konstantinopel 532, omtaler en statue af den unge digterinde. Christodoros' arbejde (416 hexametre) fylder Anthologiens anden bog; versene om Erinna (108—110) kan gengives saaledes:

Dér saa Erinna man sidde, den yndigt syngende jomfru;
Ikke hun sysled med traadenes net; de pieriske biers
Honningdraaber flyde hun lod, mens stille hun virked.

Den unge pige har altsaa været fremstillet siddende ved sin skrivevæg i en af de stille timer, hun havde saa svært ved at opnaa.

Nossis fra Lokroi i Storgrækenland (det sydlige Italien) maa være født noget før 300 f. Chr. Den begivenhed, hun omtaler i VII, 131 (Lokrernes sejr over Brettierne eller Bruttierne) kan ifølge Oehler¹⁾ næppe falde senere end 280. Antipatros kalder hende »den kvindeligt blide«, ordret »Nossis med den kvindelige røst«, hvilket fuldt ud bekræftes af de bevarede, ægte kvindelige epigrammer. Meleá-gros, i hvis Krans hun vistnok har været stærkt repræsenteret, omtaler (IV, 1,9 f.) hendes digte med udsøgt galanteri:

Ind jeg irisen fletted, den yndigt duftende, søde,
Nossis' digte paa vox skrevne, som Eros har bredt²⁾.

Elleve af Nossis' epigrammer er bevarede i Anthologien³⁾; men dette kan kun være en forsvindende ringe del af hendes produktion. Naar hun i VII, 718 vover at sammenligne sig med Sappho, kan vi deraf slutte, at hun har dyrket den lyriske poesi med smag og følelse, og ganske det samme indtryk gør hendes lille, henrivende elskovsdigt, desværre det eneste af den art, vi har tilbage fra hendes haand. De fleste af de bevarede epigrammer er helligede viegaver og er af kulturhistorisk interesse ved de oplysninger, de giver om malerkunstens høje standpunkt

¹⁾ Anf. værk, s. 46,1.

²⁾ Eros har bredt voxet ud paa hendes skrivevæg; sml. s. XVII, 3 ovenfor.

³⁾ Jeg har udeladt IX, 332. VI, 273 er af tvivlsom ægthed; det betegnes »som af Nossis, d. e. det kunde ligne Nossis«.

Iaa den tid; de er elskværdige og nydelige, men mindre egnede til at lade digterindens poetiske begavelse træde frem i det fulde lys.

V, 170.

Intet har elskovs sødme. For den alt herligt i verden
Viger; selv honning fin spytet jeg ud af min mund¹).
Dette er Nossis' ord. Hvem Kypris ikke har kysset,
Hendes yndige blomst, roserne, aldrig har kendt.

VI, 132.

Dødsrædde kasted de brettiske mænd²) deres skjolde fra
skulder,
Da de for Lokrernes sværd faldt i den hidsige kamp.
Disses mandemod lover de højt, til guderne viet,
Savner ej fejt mands arm, som de med glæde forlod.

VI, 265.

Hera du høje, som ofte Lakinions³) duftende tempel
- Skuer, naar hid din fod fører fra himlen dig ned,
Tag denne klædning af byssos⁴): Theophilis, Kléocha's
datter,
Vævet har den til dig sammen med Nossis⁵) sit barn.

VI, 275.

Visselig bør Aphrodite med glæde fra Sámytha's lokker
Tage det haarnet, som her viet til gave hun faar:
Kunstrigt er det jo virket, og lifligt det dufter af nektar,
Hvormed gudinden selv salved Adonis tilforn.

¹): Saa ringe regnede jeg den i sammenligning med elskov.

²) Et italisk folk, Lokrernes naboer og fjender. De erobrede skjolde viedes til guderne og ophængtes i templerne.

³) Et forbjerg nær ved Kroton i Storgrækenland med et berømt Heratempel, af hvilket Livius (XXIV, 3) giver følgende skildring: »Sex millier (d. e. en god dansk mil) fra byen laa det navnkundige tempel, der var endnu navnkundigere end byen og holdtes højt i ære af alle omboende folk. Der var en hellig lund, hvor træerne stod meget tæt; de dannede et hegn af høje graner, der omsluttede frodige græsmarker, hvor alt slags til gudinden indviet kvæg græssede uden nogen hyrde, og hjordene af hver enkelt art vendte om natten tilbage hver til sin stald uden nogensinde at lide overlast af vilde dyrs efterstræbelser eller menneskers lumskhed. Derfor fik man store indtægter af dette kvæg, og en søjle af massivt guld formedes og indviedes heraf; ogsaa ved sin rigdom var templet næmlig berømt, ikke blot ved sin hellighed«. Denne guldsøjle skal Hannibal have bortført.

⁴) Et fint stof.

⁵) Denne Nossis er sikkert digterinden selv.

XXI

VI, 353.

Det er Melinna; jeg ser hende selv! Hvor det yndige ansigt
Synes at vende mod os venligt sit smilende blik!
Hvor dog datteren¹⁾ ligner i alt livagtigt sin moder!
Skønt, naar forældrenes træk kendes hos barnet igen!

VI, 354.

Selv herfra kan jeg kende Simaithis; den værdige alvor
Kendes paa billedet let; skikkelsen svarer dertil.
Se hendes klare forstand! Men det venlige ser jeg vist bedre.
Træder jeg nærmere. Ja! Hil dig, lyksalige viv!

VII, 414²⁾.

Gaa mig forbi med et venligt smil og en hjærtelig latter;
Vid, at jeg Rhinthon³⁾ er, den syrakusiske skjald,
Vel kun en sangfulg ringe; men dog af de tragiske løjer
Plukked jeg vedbend, bandt deraf en krans til mig selv.

VII, 718.

Fremmede, hvis Mytilene⁴⁾ det skønne paa skib du vil gæste,
Vil du i Sapphos land frydes ved digtningens blomst,
Bring det budskab, at jeg var af Muserne elsket og fødtes
Hist i det lokriske land; Nossis jeg hed. Nu farvel!

IX, 604.

Thaumaréta paa tavlen⁵⁾ jeg ser. Det ærværdige, milde
Godt har man truffet med samt aasynets blomstrende lod.
Logre vilde ved synet endog husvogteren, hunden:
Sin herskerinde for vist vilde den tro, at den saa.

IX, 605.

Kallo har ladet sig male og til Aphrodite den blonde
Billedet viet⁶⁾, og godt ligner hvert eneste træk.
Hvor hun er venlig og mild! Se, hvilken henrivende ynde!
Priset hun være! Thi ren⁷⁾ altid af vandel hun var.

¹⁾ Aabenbart Melinna, hvis portræt Nossis betragter. Man har ment, at Melinna var hendes egen datter.

²⁾ Dette epigram er ligesom det følgende formet som en gravskrift; sml. s. XVIII.

³⁾ Rhinthon, Nossis' samtidige, udviklede en særegen digtart »hilarotragodien«, en komisk parodi af sørge-spillet.

⁴⁾ Ikke Mytilene, men Eresos var Sapphos fødeby; men begge laa paa Lesbos.

⁵⁾ Man malede paa trætavler, ikke paa lærred.

⁶⁾ Altsaa burde dette og sikkert ogsaa det foregaaende epigram havde deres plads i sjette bog; se s. XVIII.

⁷⁾ Maaske snarere »brav«. Anledningen til Kallós' viedgave er formodentlig, at hun har vundet sig en mand.

Anyte fra Tegea (i Arkadien) maa have været Nossis' samtidige, skønt det er muligt, at hun var en lille smule ældre. Ifølge Tatianos, en kristen forfatter fra det 2. aarh., hædrede hendes landsmænd hende c. 295 f. Chr. med en statue, udført af kunstnerne Eutykrates og Kephisodotos. Hvis epigr. VII, 492 virkelig er af Anyte, som Oehler mener, maa hun have levet endnu c. 20 aar senere. Antipatros kalder hende en »Homeros blandt kvinderne«; Ogsaa Pausanias omtaler hende som episk digterinde, og vi hører, at hun har skrevet lyriske digte, men intet af hendes epik eller lyrik er bevaret. Meleagros har i sin Krans »indflettet mange af Anytes' lillier« (IV, 15), og vi har endnu hele 23 af hendes epigrammer¹⁾, der hører til de allerbedste, som denne digtart har frembragt. De har udøvet kendelig indflydelse paa senere digtere og udmærker sig ved smuk og frisk naturfølelse, kærlighed til dyr og mange nydelige, kvindelige træk. Oehler betegner endog Anyte og hendes samtidige Mnasalkas fra Sikyon som hovedrepræsentanterne for den peloponnesiske retning indenfor epigramdigtningen²⁾ i modsætning til den noget senere alexandrinske, der, om end langt fra udelukkende, saa dog med en vis forkærlighed dyrkede det erotiske og sympotiske epigram. I de digte, i hvilke Anyte udtaler sin sorg over unge pigers tidlige død — et æmne, der ogsaa senere dyrkedes med forkærlighed — har hun for øvrigt en forgængerinde i Erinna, ligesom dennes viegavedigt er en forløber for Nossis' epigrammer om samme æmne.

Pausanias meddeler (X, 38, 13) følgende mærkelige fortælling om Anyte, hvormed han afslutter sit værk:

»Asklepios' tempel (i Naupaktos i Phokis) laa i ruiner (da jeg besøgte byen). Det blev oprindeligt bygget af en privatmand Phalysios. Da denne næmlich havde faaet en øjensygdom og stod i fare for at blive aldeles blind, sendte guden i Epidauros³⁾ Anyte, den episke digterinde med en forseglet tavle til ham. Denne kvinde havde haft et drømmesyn, men det blev strax til virkelighed; hun fandt (da hun vaagnede) en forseglet tavle i sine hænder, sejlede til Naupaktos og bød Phalysios fjerne seglet og læse, hvad der stod skrevet. Han mente ganske vist, at det var ham umuligt at se bogstaverne, da hans øjne var

¹⁾ Tre af dem er dog omtvistede.

²⁾ Anf. værk, s. 42.

³⁾ En by i Argolis med et berømt tempel fra lægeguden Asklepios.

XXIII

saa daarlige; men da han ventede sig noget godt fra Asklepios' side, fjærnede han seglet, kastede et blik paa voxet og var med det samme rask, og han gav Anyte, hvad der stod skrevet paa tavlen, næmlig to tusinde guldstaterer¹⁾.«

Jeg lader nu Anyte's epigrammer følge i oversættelse:

VI, 123.

Staa her, lanse, som myrdede mænd, lad ej mer fra din malmød

Dryppe — saa trist et syn! — draaber af fjendernes blod!
Men i Athenes tempel, det høje, der lyser af marmor,
Mæld nu: »En Kreter saa gæv vandt mig, Echekrates' søn«.

VI, 153.

Kedlen kan rumme en ko. Eriáspidas' søn Kleobótos vied den; Tégea's stad var hans vidtfavnende hjem. Givet Athene den blev. Aristoteles, borger i Kleitor²⁾, Smeded den; navnet, han bar, ganske som faderens var.

VI, 312.

Purpurfarvede tøjler har drengene lagt om din nakke,
Buk, og et bidsel endda sat i din skæggede mund.
Ridende rundt om templet³⁾ de sportskamp legende holder;
Thi deres barnlige spøg vise gudinden de vil.

VII, 189^a).

Aldrig mere skal solen i Alkis⁵⁾ bolig den rige,
Græshoppe⁶⁾, faa dig at se syngende lifligt og klart.
Bort er alt du jo fløjet til Klymenos⁷⁾ enge; du drikker
Dér hos Persephone glad blomsternes herlige dugg.

¹⁾ En guldstatér synes at have svaret til c. 20 kr.

²⁾ En by i det nordlige Arkadien.

³⁾ Der er uden tvivl tale om et maleri, muligvis op-hængt i Athena Hippias' tempel i Tegea, hvor denne gudinde (især som Athena Alea) var genstand for stor ærefrygt.

⁴⁾ Tillægges ogsaa Aristodikos fra Rhodos. If. Planudes er digtet af Anyte.

⁵⁾ Et kvindenavn.

⁶⁾ De lærde kommentatorer henviser til Diodorus Siculus XIII, 82, der fortæller, at de yppige Agrigentinere endog opførte gravmæler for de smaa fugle, som unge piger og smaa børn holdt i husene, og hvoraf Timaios (c. 300 f. Chr.) vil have set adskillige. Til disse »smaa-fugle« (ornithária) synes altsaa ogsaa græshopper og cikader (!) at have hørt, thi vi læser atter og atter hos Alexandrinerne, at børn og unge piger holdt dem i smaa-bure og plejede dem omhyggeligt.

⁷⁾ Et tilnavn til Hades; sml. Ovid, Fasti VI, 757.

XXIV

VII, 190¹).

Myro for markens sanger, en græshoppe, samt en cikade,
Den, der paa egens blad sover, et minde har rejst.
Taarer fældede pigen; thi Hades, der ikke ved bønner
Bøjes, yndlinge to tog, som hun legede med.

VII, 202.

Aldrig mere som før skal, mens du med vingerne basker,
Fugl²), du, naar morgenen gryr, kalde fra lejet mig op.
Thi, da du slumred, en røver sig lumskelig nærmed og kloen
Lynsnart slog i din hals; dermed fik ende dit liv.

VII, 208.

Over en gang, modig i kamp, her rejstes af Dámis
Stenen: Besudlet af mord Ares i brystet den slog;
Ud gennem huden saa fast og saa haard da vældede blodet
sort og sydende frem, væded den tørstige jord.

VII, 215.

Aldrig mer i den lystige leg mellem snækker paa havet
Skyder fra dybet jeg op, rejser min nakke mod sky;
Aldrig om rælinger skønne paa skibe med hastige aarer
Farer jeg mere med larm, glad ved mit billed i stævn³).
Op paa landet mig slynged den purpurfarvede bølge;
Derfor ved strandens brink ligger paa kysten jeg her.

VII, 486.

Ofte har her ved sin datters, den brat henvisnedes, gravsten
Kleinó jamrende svart raabt paa sit elskede barn,
Kaldende atter til livet Philainis, der inden sit bryllup
Drog over Acherons strøm, floden saa gusten og bleg.

VII, 490.

Over en jomfru jeg søger⁴). Antibia hed hun; begæret
Blev hun, og bejleres flok strømmed til faderens hus.
Højt hun for skønhed pristest og kløgt; men den rædsom-
me Moira
Alles forhaabninger brat skuffed og vejrede bort.

¹) Tillægges ogsaa Leonidas fra Taras.

²) Naturligvis en hane.

³) En gallionsfigur, der forestiller en delfin. Det er en strandet delfin, der taler.

⁴) Digtet lægges i munden paa gravstelen.

XXV

VII, 492¹).

Heden vi vandred, Miletos, vor fædreneby; mod Galaters
Voldsfærd væged vi os, skyende skændsel og tort.
Bysbørn var vi, ungmøer tre, hvem Kelternes krigsmod,
Grunt og forfærdeligt, tvang saa til at søge vor død.
Ikke vi vente jo vilde paa urent favntag og bryllup:
Hades vor brudgom blev, ham til en værner vi tog²).

VII, 538.

Manes³) var han engang, da han leved; men nu under
jorden
Lig med Dareios selv, storkongen, er han i magt.

VII, 724.

Slyngende armene ømt om sin elskede fader, Erato
Taled til afsked saa, badet i taarerernes strøm:
»Fader, jeg er ikke mere; i mulm alt døden den sorte
Hyller mit øje; dit barn heden er vandret forlængst.

VII, 649.

Thersis, for bryllupskvad og for brudekamret og lejet
Her paa din marmorgrav rejst af din moder du blev
Som et jomfrueligt billed, i væxt dig lig og i skønhed:
Tale vi kan dog endnu til dig, skønt heden du fór.

VII, 724.

Visselig var det dit mod, der i kampen dig fælded,
Proarchos;
Derved din fader saa kær Pheidias kummer blev voldt.
Herligt og skønt er dog ordet, der her os paa stenen for-
kynder:
Døden i kampen han fandt, værnende fædrenes jord.

IX, 144.

Stedet er Kypris viet; thi stedse har hende det glædet
Roligt og straalende klart havet at skue fra land.

¹) Tillægges i Anthologien »Anyte fra Mytilene«, formentlig en skødesløshed.

²) Kirkefaderen Hieronymus omtaler denne hændelse i sit skrift mod Jovinianus II, p. 185: »Hvem formaar vel med tavshed at forbigaa syv(!) Milesiske jomfruer, som, da Gallernes indfald hærgede alt, undflyede skændsel ved døden for ikke at lide nogen uværdig behandling af fjenderne?«

³) Navnet Manes betegner manden som en slave.

XXVI

God sejlads da sømanden faar, og de fraadende bølger
Skræmmes, naar lysende skønt her hendes billed de ser¹⁾.

IX, 313.

Sæt under laubærtræet dig ned; se. frodigt er lovet!
Øs dig en kvægende drik hist af det yndige væld.
Und nu dit stønnende legem, der mattes af sommerens hede,
Hvile, hvor kølig og frisk vifter den svalende vind.

IX, 314.

Her staar Hermes²⁾ hegnet er stedet og aabent for vinden;
Vejene mødes, og hist ser vi det graalige hav.
Hvilen vinker de mødige mænd, der saa længe har vandret;
Koldt og kvægende frem sprudler det reneste væld.

IX, 745.

Se paa Bromios³⁾ hornede buk! Hvor den stolteligt løfter
Midt i sit skæggede fjæs øjet saa muntert og kækt,
Overmodig, fordi en Najade med hænder som roser
Hist mellem bjærgene tit greb i dens tottede kind⁴⁾.

Planudes 228.

Fremmede, her under ælmen de mødige lemmer du strække!
Lifligt i løvet saa grønt mumler den legende vind.
Drik dig en slurk af det kølende væld; for en vandrer, der
færdes
Midt i den brændende sol, hvilen, som bydes, er kær.

Planud. 231.

Hvorfor sidder du, landlige Pan, under træernes skygge
Eensomt og lader dit rør klinge saa lifligt og sødt?
»For at i bjærgene her, hvor det driver af dugg, mine kvier
Næring kan søge sig ud mellem de frodige ax«⁵⁾.

¹⁾ Man mente, at Aphrodite beroligede bølgerne. En helligdom for hende tæt ved havet omtales ret ofte i Anthologien.

²⁾ De vejfarendes gud, hvis statue meget passende stod ved gode hvilesteder.

³⁾ Bromios er et tilnavn for Bacchos eller Dionysos, saa at bukken muligvis er hans offerdyr; dog kan det ogsaa være et almindeligt mandsnavn.

⁴⁾ Bukken er stolt, fordi de skønne Najader ofte for spøg har grebet i dens lange haartotter, naar den drak af bjærgenes kilder.

⁵⁾ Maaske har Anyte set nogle kvier gøre sig til gode i en kornmark i nærheden af en Panstøtte og spøgefuldt forklaret det, som om det skete under gudens beskyttelse.

XXVII

Planud. 291.

Dette til Pan den lodne og hjordenes værnende Nymfer
Hyrden Theudotos her vied, hvor vide man ser.
Hvile de gav ham engang, da han mødig af sommerens
hede
Segned: det lifligste vand rakte med haanden de ham¹).

Appendix 6.

Maira fra Lokroi, døden du fandt mellem buskenes rødder;
Aldrig den glammende flok fostred saa hurtig en hund.
Ubarmhjærtig til visse var giften, den spragledede slange
Ind i din vindsnare fod sendte; den dræbte dig brat.

¹) d. e.: Han fandt et kildevæld. Hvori hans viegave bestod, erfarer vi ikke. Formodentlig har han givet kilden en indfatning og bekostet indskriften.

Tale ved Afslutningsfesten 1928

(Uddrag).

Af

Rektor, Dr. phil. Karl Mortensen.

Ved Afslutningsfesten 28. Juni 1928.

Saa kom da den fagre Tid, I ventede saa længe, vel fortjent Friheds Tid, præget af Ungdoms Haab og Ungdoms Længsel, men ogsaa Afskedsstunden, da I skal sige Farvel til den lille forunderlige Verden, som en Skole og et Skoleliv danner, og hvori I nu i Aarevis har færdedes, er blevet præget paa mangfoldig Vis og selv har sat jert Præg. Om faa Minutter er I ikke længer, hvad I til denne Dag var, denne gamle Skoles Disciple, men frie unge Mænd og Kvinder, der nu hver for sig skal prøve paa at bane sig en Vej i en vanskeligere Verden end den, som Hjemmets Kærlighed, Kammeratlivets Venskab og Skolens Vejledning og gode Vilje hidtil har hæget og fredet jer i. Jer Afslutningsfest er en Glædesfest, men for de allerfleste af jer, maaske for jer alle, en Vemodsstund.

Lad os da først lade Mindet tale, lad os kaste et Blik tilbage paa den Vej, I har vandret med os de mange Uger og Maaneder, snart i det jævne Pligtarbejdes graa Hverdagslys, snart i Højtidsstunders og muntre Festers Stemmingsbrus. Vi har omtrent daglig i denne Sal været sammen om at sende vor Lovsang og en stille Bøn op til den Verdens Herre, som Jesus af Nazaret har lært os at vende os til som vor Fader. I har vandret gennem Skolens Gange, hvor mangfoldige Billeder af de ædles Æt, som aldrig dør, har holdt deres tavse Eksempeltale for eders mer eller mindre lydhøre Øren. I Klasseværelse og Arbejdssal har I lært det systematiske Arbejdes strenge Lov, men ogsaa den stolte Glæde og indre Tilfredsstillelse, som Flidens

og den gode Viljes Sejr over Vanskelighederne skaber. I er blevet ført ind i Førgaarden til Videnskabens og Kunstens Tempel og den Aandens Verden, hvis Maal er at underlægge Naturen og Materien. —

Fra Førgaarden gælder det om at kæmpe sig ind i selve Helligdommen. Denne har mangfoldige Afdelinger og Inddelinger, og mangfoldige Veje fører frem inde i den. Det afgørende er ikke, om du gaar bag Ploven, svinger Hammeren i Værkstedet, tumler med Tal og Varer eller dyrker Aandens Sysse i det stille Studerekammer. Det afgørende er, hvorledes du udfører din Gerning. Det skal være flittigt og trofast, kyndigt og solidt, mere ydende og tjenende end nydende og bydende. Vejen til at byde med Rette er selv at kunne lyde, og det er ikke Stillingen, der pryder Manden, men Manden, der skal pryde Stillingen. For at dette kan ske, er selve Arbejdet ikke nok, men Livet og dets Gerning maa tages som en Gave og som en Opgave. Gaven kræver Tak af et taknemligt Sind, og Opgaven kræver Øjet rettet mod et idealt Fuldkomnehedsbillede, som vi vel ikke kan naa, men med den ærligste Vilje og Udnyttelsen af alle vore Evner kæmper os frem mod. Og naar dette gælder den ydre Verden, gælder det lige saa fuldt den moralske Kerne i Personligheden. Idealet — det høje og uopnaaelige — skal ikke skræmme os, men lokke og drage os. Vel bliver vi ydmyge og beskedne, naar vi ser, hvor langt vi er fra Maalet; men kun, hvis vi svigter undervejs, kommer Samvittighedens Alvorstale med Uro og Anger i Følge. Kan I huske den Scene i Adam Homos sidste Sang, hvor Menneskets og Djævlens Advokater fører Proces om Adams Sjel. Adams Forsvarer appellerer fra Loven til Evangeliet og fra Evangeliet til Idealet, og da viser Advocatus diaboli med Haanlatter Adam det ideale Billede han burde have lignet, men i saa sørgelig en Grad er forskellig fra, han, som atter og atter har svigtet og taget sit Parti og nu skælver i Rædsel for Undergangen og den evige Domfældelse.

Det skal være Skolens Afskedsønske for jer, at I aldrig hverken i Medgang eller Modgang vil glemme de ædles Æt og det Ideal, de har stillet op for

XXXIII

jer som Forbillede, at I vil kæmpe for at holde jer Sti ren, baade legemligt og aandeligt, og at I maa faa Naade og Lykke til at udføre en smuk og hæderfuld Livsgerning til Glæde for jer selv, for Slægt og Venner, Folk og Fædreland.

Saa Tak, I kære unge Venner, for hver en god Stund, vi har haft med hverandre i de mange Aar. Tænk med Venlighed paa os, der bliver her, og lad det være gode Rygter, der bringes om jer tilbage til den gamle Skole. Gud signe jer paa alle jere Veje og give jer Lykke og gode Raad, alt hvad I kan taale uden at tage Skade paa Sjælen.

XXXV

Prolog og Epilog
ved Haderslev Katedralskoles
Opførelse af

„Erasmus Montanus“

af
Lektor Anker Jensen.

Prolog.

Holberg, tvende Rigers Pryd! atter aabner vi din Dør,
 atter klinger i vort Hjerte Toner, som saa ofte før,
 Klang af Guld og ædle Stene. Modersmaalets Genbyrdssang,
 Sus af Pil, fra Buen slynget, Klang af Staal, som kækt
 du svang.

Herman, Jeppe, Jean de France, Tybo, Henrik, Vielgeschrei,
 Geske, Nille, Magdelone og Pernilles Kontrafej,
 se! de lever, taler, handler, fælder Taarer, smiler blidt;
 dette Liv af Fortids Mænd og Kvinder, det er ogsaa mit.

Dette er den danske Tunge, dette er den danske Aand,
 Viddets Spyd og Spottens Pile sprængte Modersmaalets
 Baand;
 Fortids Sprog blir Fremtids Mæle, evigt lyde vil din Røst,
 du og vi er eet i Ordet: Medgangs Smil og Modgangs Trøst.

Saa vær da velkomne til dette vort Stævne
 fra By og fra Land! naar blot nu vor Evne
 staar Maal med vor Vilje, I keder jer næppe
 — og dermed er Ordet saa givet til Jeppe.

Epilog.

Holberg, alle Danskes Fryd! atter lukker vi din Dør,
 nu forstummer i vort Hjerte Tonerne, vi hørte før,
 nu forsvinder for vort Øje Skuepladsens Draperi,
 nu bortvejres for vor Tanke Skuespillets Trylleri:

Bondesprog og Syllogismer, Degnepræk og Fogedsnak,
 Disputatser, Trosartikler, Jorden rund og Jorden flak,
 Kvindegraad med Smil i Taarer, Klostersprog og lærd Logik,
 Løjtenants moralske Tale og Per Degns Vokalmusik.

Tak for Kilden, du os aabned, altid øst, men aldrig tømt!
 Tak for Illusioners Drømme, vi har fra vor Barndom drømt!
 Tak for Livet, som du leved, Efterdømmet, du os gav!
 du vil leve i vort Minde som den danske Borger brav!

Farvel da og Tak for i Aften til alle
 fra By og fra Land! vi atter vil kalde,
 naar Haderslev Skole har noget at byde
 — jert gunstige Bifald vort Øre vil fryde!

Efterretninger

om

Haderslev Katedralskole

i Skoleaaret 1928—29.

I. Skolens Indretning.

Haderslev Katedralskole er i Overensstemmelse med Loven af 24. April 1903 en fuldstændig højere Almenskole for Drengene og Piger, der undervises sammen undtagen i enkelte Særfag. Skolen bestaar af Mellemskolen, Realklassen og Gymnasiet.

Mellemskolen er en Barneskole, der i Tilslutning til Folkeskolens Undervisning for Børn i 11—12 Aars Alderen meddeler sine Elever en for det givne Alderstrin egnet højere Almenundervisning gennem fire etaarige Klasser.

Realklassen fortsætter Mellemskolens Undervisning efter den afsluttende Aarsprøve, og dens Elever underkaster sig efter et Aars Forløb »Realeksamen«, som giver Adgang til Ansættelse i Trafiketatene og til at læse videre ved forskellige højere Læreanstalter (ofte dog med Tillægsprøver), ligesom den i Almindelighed kræves i Banker og Handelsvirksomhed.

Gymnasiet er treaarigt og bygger paa Mellemskolens Grundlag. Det bestaar af en klassisk-sproglig, — der dog kun oprettes, naar der melder sig mindst 8 Elever —, en matematisk-naturvidenskabelig og en nysproglig Linie.

Studenter af klassisk-sproglig Retning har Adgang til samtlige Fagstudier ved Universitetet; det samme gælder for nysproglige Studenter, der dog for at blive Teologer maa underkaste sig en Tillægsprøve i Græsk. Studenterne af den matematiske Retning har Adgang til polyteknisk Læreanstalt og til Universitetets matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, til

de andre Fakulteter med Tillægsprøve i Latin (for Teologer ogsaa Græsk).

Som Fordele ved den danske Almenskoleordning skal her fremhæves:

1. Barnet kan, hvis det har gode Evner, gaa fra Folkeskolen over i Mellemkolen ved 11 Aars Alderen.
2. Der skal ikke foretages noget Valg før ved Udgangen af Mellemkolen; i sidste Mellemskoleklasse undervises der i L a t i n, som kræves til Gymnasiets sproglige Linier. Skolen anbefaler alle Elever, som kan magte det, at deltage i Latinundervisningen.
3. Den samme Skole giver Adgang til Mellemskole-, Real- eller Studenterafslutning.

Optagelse i Skolen

finder i Almindelighed kun Sted ved Skoleaarets Begyndelse og efter foregaaende O p t a g e l s e s p r ø v e.

Skolebetaling.

Ministeriets Bekendtgørelse af 25. August 1919 § 3.

Skoleafgiftens Størrelse fastsættes paa Grundlag af den afgiftspligtige Indtægt efter følgende Skala — der formindskes noget i Forhold til Børnetallet —:

Af Forsørgere med en afgiftspligtig Indtægt af	Skoleafgift:	
	i Gymnasiet og Real- klasserne for hver Elev	i Mellemskoleklasserne for hver Elev
4,050 til 5,000 inkl. svares	4 Kr. mdl.	3 Kr. mdl.
5,050 - 6,000 —	5 —	4 —
6,050 - 7,000 —	6 —	5 —
7,050 - 8,000 —	7 —	6 —
8,050 - 9,000 —	8 —	7 —
9,050 - 10,000 —	9 —	8 —
10,050 - 11,000 —	10 —	9 —
11,050 - 12,000 —	11 —	10 —
12,050 - 13,000 —	12 —	11 —
13,050 - 14,000 —	13 —	12 —
14,050 - 15,000 —	14 —	13 —
15,050 - 16,000 —	15 —	14 —
16,050 og derover —	16 —	15 —

Understøttelser.

Skolens Stipendier for Studenter her fra Skolen — det gamle Stipendium, det Iversenske,

det Lutherske og det Holzkammske, alle fra før 1864 — er i Behold og valutaomregnet. De bestyres og bortgives af Konservatoratet (Stiftamtmand, Stiftsprovst, Borgmester).

Ministeriet har i indeværende Skoleaar tillagt Skolen en Sum af 1365 Kr. til Understøttelser, Flids- og Opmuntringspræmier.

Desuden ejer Skolen et Hjælpebibliotek, hvorfra trængende og værdige Elever kan faa enkelte Skolebøger til Laans.

Skolens Bestyrelse.

Haderslev Katedralskole er helt igennem en Statsskole, som drives for Statsmidler og bestyres af Rektor og Lærerkollegiet under Undervisningsministeriets Kontrol. Forældrekredsen er repræsenteret i Skolenævnet.

Skolens Rektor træffes i Almindelighed paa Skolens Kontor hver Skoledag 12—1. I samme Tid kan Statstelefonen, Nr. 721, benyttes.

Skoleforsømmelser.

Bortset fra Ferier — og enkelte ekstraordinære Fridage — har Skolens Elever ubetinget Mødepligt. Lovlig Forsømmelsesgrund er kun Sygdom. Har en Elev paa Grund af Sygdom forsømt Skolen, maa vedkommende medbringe en skriftlig Meddelelse om Fraværelsen og dens Aarsag. Hvis Hjemmet af ganske særlige Grunde — f. Eks. større Familiefester i den allernærmeste Slægt — ønsker Fritagelse for Skolegang for en Elev — maa Skolens Tilladelse indhentes i Forvejen. **Vi henstiller indtrængende til Hjemmene kun med særlig magtpaaliggende Grunde at anmode om saadan Fritagelse, som skader det regelmæssige Skolearbejde og virker som et uheldigt Eksempel.** Tilladelse til forlænget Ferie eller til Deltagelse i Fødselsdagsfester, Bryllupper og anden Selskabelighed vil i Almindelighed ikke blive givet.

Fritagelse for Gymnastik.

Naar en Elev ønskes fritaget helt eller delvis for Gymnastik i mere end een Uge, kræves der Lægeattest. Denne skal udfærdiges paa de af Undervis-

ningsministeriet godkendte Blanketter, som udleveres paa Skolen.

Konfirmationsforberedelsen.

Det vil være bedst, at Eleverne gaar til Præsten i 3. (eller 4.) Mellemklasse, hvor der paa Timeplanen er taget Hensyn til den derved nødvendiggjorte Forømmelse.

II. Afgangsprøver 1928.

Studentereksamen bestodes af III Gymnasieklasses 28 Elever saaledes:

a) klassisk-sproglig:

Peter Sørensen Fischer, Søn af afd. Mekaniker F., Christiansfeld, med mg+, 7,21 Points.

Th. L. Tyge Haarlov, Søn af Stiftamtmand H., Haderslev, med mg, 7,14 Points.

Herlef Harald Henningsen, Søn af Landmand H., Sommersted, med mg, 6,72 Points.

Ove Horlyck, Søn af Sognepræst H., S. Vilstrup, med mg, 6,89 Points.

Kurt S. K. Schramm, Søn af Banekasserer S., Haderslev, med mg÷, 6,38 Points.

Knud Rostrup Smith, Søn af Sognepræst S., Øsby, med g+, 5,93 Points.

Hans H. J. Vollstedt, Søn af Slagtermester V., Haderslev, med g+, 5,55 Points.

b) matematisk-naturvidenskabelig:

Bent Frederik Dehlholm, Søn af afd. Driftsbestyrer D., Haderslev, med mg, 7,15 Points.

Frode Diemer, Søn af Lektor D., Haderslev, med mg, 6,78 Points.

Waldemar Jorgen Schrøder, Søn af Postkontrollør S., Haderslev, med mg÷, 6,56 Points.

Margrethe Smith, Datter af Amtsforvalter S., Sønderborg, med ug÷, 7,52 Points.

Anne Lisbeth Tørstleff, Datter af Overlærer Fru T., Haderslev, med mg, 6,89 Points.

Ingeborg Wæver, Datter af Automobilhandler W., Haderslev, med g+, 5,84 Points.

c) nysproglig:

Harriet Bang, Datter af Overretssagfører B., Haderslev, med g, 5,27 Points.

Steffen S. Carlsen, Søn af Cigarhandler C., Haderslev, med g+, 5,92 Points.

Nicolai Carstensen, Søn af Overlærer C. Flensborg, med mg÷, 6,38 Points.

Betty Sophie Davidsen, Datter af Grundbogsfører D., Haderslev, med mg, 7,08 Points.

Henni Dorendorf, Datter af Tømrermester D., Haderslev, med mg, 7,16 Points.

Erna Th. Hagedorn, Datter af Cyklehandler H., Haderslev, med mg+, 7,21 Points.

Anna Elisabeth Iversen, Datter af Gymnastiklærer I., Haderslev, med mg, 7,07 Points.

Dagmar Cecilie Marichen Møller, Datter af Overportør M., Haderslev, med mg÷, 6,50 Points.

Sigrid Nielsen, Datter af Overlærer N., Haderslev, med mg, 7,01 Points.

Johannes Chr. Speth, Søn af Købmand S., Haderslev, med mg, 6,74 Points.

Inger Harda Schack-Andersen, Datter af Bankdirektør S.-A., Haderslev, med mg, 6,77 Points.

Svend Vognsen, Søn af Landmand V., Hoptrup, med mg, 6,67 Points.

Karen Marie Wind, Datter af Købmand W., Haderslev, med mg÷, 6,29 Points.

Inger Marie Wolf, Datter af Landmand W., Farris, med mg+, 7,35 Points.

NB. Det er *Ragnhild Anker Jensen*, ikke Sigrd A. J., som forrige Aar bestod nysproglig Studentereksamen.

Realeksamen bestodes af Realklassens 34 Elever med følgende Resultat:

R. a.

Jørgen Nissen Adolphsen, Søn af Snedkermester A., Haderslev, med mg, 6,68 Points.

Hans Christian Carstensen, Søn af Malermester C., Haderslev, med g, 5,14 Points.

Julius P. Hansen, Søn af Lærer H., Haderslev, med g+, 5,81 Points.

Dorthea E. A. Hinrichsen, Datter af Automobilhandler H., Haderslev, med g+, 5,60 Points.

Anna Johanne Jacobsen, Datter af Driftsassistent J., Haderslev, med mg, 6,99 Points.

Niels Johnsen, Søn af Købmand J., Maugstrup, med g+, 5,91 Points.

- Bodil Margrethe Kiil*, Datter af Kaptejn K., Vonsbæk, med g+, 5,91 Points.
- Karen Bjerg Lauridsen*, Datter af Lærer L., Haderslev, med mg+, 7,17 Points.
- Hans Boisen Lei*, Søn af Landmand L., Neder Aastrup, med g+, 5,96 Points.
- Ruth Lindhard*, Datter af Amtslandinspektør L., Haderslev, med mg+, 7,30 Points.
- Elna Ludvigsen*, Datter af Købmand L., Haderslev, med mg÷, 6,34 Points.
- Christian Michaelsen*, Søn af Grosserer M., Haderslev, med g, 4,87 Points.
- Mads J. Mørup*, Søn af Bankbud M., Haderslev, med g+, 5,98 Points.
- Mathias Nissen*, Søn af Landmand N., Kjelstrup, med mg÷, 6,28 Points.
- Inger Paulsen*, Datter af Toldforvalter P., Graasten, med mg+, 7,42 Points.
- Ketty M. K. Pedersen*, Datter af Officiant P., Haderslev, med mg, 6,98 Points.
- Dorthea M. Schultz*, Datter af Rentier S., Haderslev, med mg, 6,68 Points.

R. b.

- Edith Bang*, Datter af Overretssagfører B., Haderslev, med g+, 5,76 Points.
- Karl L. Bekke*, Søn af Bygningstekniker B., Haderslev, med g+, 5,70 Points.
- Christian W. Bennhoft*, Søn af Lagerist R., Haderslev, med g+, 5,81 Points.
- Thomas E. Bojsen*, Søn af Enkefru B., Vojens, med mg÷, 6,47 Points.
- Grelhe Hansen*, Datter af afd. Øjenlæge H., Haderslev, med mg÷, 6,17 Points.
- Viggo Roose Hirth*, Søn af Apoteker H., Gram, med mg, 7,06 Points.
- Walter Th. Hundevadt*, Søn af Købmand H., Haderslev, med g+, 5,58 Points.
- Svend Jensen*, Søn af Vært J., Haderslev, med ug÷, 7,52 Points.
- Broder Chr. Knudsen*, Søn af Landbrugskandidat K., Mastrup, med mg÷, 6,21 Points.
- Karl Max Mikkelsen*, Søn af Oliehandler M., Haderslev, med g+, 5,71 Points.

- Elise Christine Moos*, Datter af Arbejder M., Haderslev, med g+, 5,85 Points.
- Asta From Nielsen*, Datter af Cigarhandler N., Haderslev, med mg-, 6,13 Points.
- Poul Petersen*, Søn af Repræsentant P., Vojens, med g+, 5,38 Points.
- Jørgen B. H. Pors*, Søn af Landmand P., Hammelev, med mg+, 7,36 Points.
- Heinrich F. Schackt*, Søn af Lærer S., Haderslev, med g+, 5,92 Points.
- Mads W. Sohl*, Søn af Landmand S., Ringtved, med mg-, 6,16 Points.
- Christian Thuesen*, Søn af Møllejejer Th., Moltrup, med mg, 7,15 Points.

Mellemskoleeksamen bestodes af fjerde Mellem-skoleklassens 43 Elever. Sigrd Iversen, Inge Bølling Ladegaard og Ingeborg Petersen udmeldtes efter Eksamen. Erik Dehlholm optoges i Øregaard Gymnasium, Ellen Smith og Sonja Tandrup gik til Sønderborg Stats-skole. Resten opflyttedes i Gymnasiet eller Realklassen.

Carl H. Hansen og *Peter P. Kjær*, begge fra Jels, bestod, med Undervisningsinspektørens Godkendelse, den fuldstændige Optagelsesprøve til Gymnasiet. *Agnes Frydendahl*, *Carl Hansen*, *Peter Kjær*, *Esther Vang Lauridsen*, *Fr. Levinsen* og *Birtha Sivebæk* har bestaaet Optagelsesprøven i Latin til det nysproglige Gymnasium.

Desuden har *Marie Andresen* bestaaet Tillægsprøve i Fransk med Karakteren mg (7 Points), *Anna Marie Dahl* Tillægsprøve i Latin for Farmaceuter med mg (7 Points).

III. Eleverne.

Ved Skoleaarets Begyndelse var der — pr. 1. September 1928 — 311 Elever i Skolen, 218 Drengø og 93 Piger, deraf i Realklassen 18 Elever, i Gymnasiet 93 Elever.

I Skoleaarets Løb er Elever udmeldte, fordi de ikke kunde følge med, efter Konfirmationen, ved Bortrejse eller af andre Grunde; nye Elever — især tilflyttede — er indmeldte. I Maj Maaned 1929 er der i Skolen 298 Elever.

I den følgende Fortegnelse opføres samtlige nuværende Elever i Katedralskolen med Fødselsdag og

Fødselsaar samt Fæderens (Moderens) Stilling. Hvor intet Hjemsted er anført, er dette Haderslev.

III Gymnasieklasse.

k l.

1. Damgaard, Hans, f. 21. 6. 11 (Købmand).
2. Eichhorn, Heinrich, f. 28. 9. 09 (Enkefrue, Stationsmester, Aastrup).
3. From, Sven, f. 5. 7. 10 (Landmand, Fjelstrup).
4. Hansen, Magnus, f. 20. 7. 10 (Landmand, Hjerndrup).
5. Jessen, Erik, f. 25. 4. 11 (Landmand, Hoptrup).
6. Meyer-Petersen, Hans, f. 13. 2. 10 (Læge).
7. Schmidt, Siegmund, f. 4. 11. 09 (Blikkenslagermester, Christiansfeld).
8. Tolderlund-Hansen, Gustav, f. 2. 2. 11 (afd. Sognepræst, Fjelstrup).

n s p.

9. Callo, Anna, f. 26. 10. 10 (Kreditforeningsdirektør).
10. Christensen, Holger, f. 15. 4. 11 (Installatør).
11. Frost, Albert, f. 6. 5. 11 (Amtssekretær).
12. Hansen, Christian, f. 20. 10. 10 (Førstelærer, Kjelstrup).
13. Kjer, Kristian, f. 4. 12. 08 (Mejeribestyrer, S. Vilstrup).
14. Mathiesen, Poul, f. 4. 7. 11 (Skrædermester).
15. Møller, Friedrich G. T., f. 22. 2. 11 (Sognepræst, Vonsbæk).
16. Reinholdt, Frederik, f. 15. 12. 09 (pens. Lærer).
17. Sørensen, Carl, f. 28. 7. 09 (Landmand).
18. Sørensen, Ebbe P., f. 8. 8. 06 (pens. Postassistent, Flensborg).

m n.

19. Christensen, Christian, f. 2. 9. 10 (Købmand, Aarhus).
20. Egebæk, Vedel Tave, f. 9. 8. 10 (Seminarieleærer).
21. Gjedde, Edgar, f. 27. 12. 10 (Lærer).
22. Hansen, Iver N., f. 4. 12. 10 (Bankdirektør).
23. Jochumsen, Svend, f. 28. 11. 10 (afd. Landmand, Vamdrup).
24. Kølbaek-Hansen, Elisabeth, f. 31. 12. 10 (Førstelærer, S. Vilstrup).
25. Lindhard, Knud, f. 10. 1. 11 (Amtslandinspektør).
26. Mortensen, Max, f. 30. 7. 11 (Amtsskolekonsulent).
27. Poort, Ruth, f. 7. 11. 10 (Sognepræst, Branderup).
28. Svensson, Bjørn, f. 9. 10. 10 (Redaktør).
29. Sørensen, Axel, f. 28. 11. 10 (Bygmester, Erlev).

II Gymnasieklasse.

k l.

1. Barfod, Mogens Schack, f. 24. 10. 11 (Sognepræst, Moltrup).
2. Eggert, Niels Jakob, f. 8. 8. 12 (Stedfader, Sognepræst Nielsen, Vedsted).
3. Gamborg, Anders, f. 4. 1. 07 (afd. Landmand, København).
4. Hansen, Karl Anker, f. 1. 8. 09 (Smedemester, Studsdal).
5. Kyster, Johannes, f. 4. 8. 11 (Fiskehandler).

6. Kølback-Hansen, Ejvind, f. 5. 1. 12, Broder til Nr. 24 i III.
7. Refshauge, Peter, f. 22. 10. 11 (Maskinmester, Vojens).
8. Schmidt, Erik, f. 13. 8. 10 (Overpostbud).

n s p.

9. Jensen, Hans Otto, f. 27. 3. 11 (afd. Apoteker).
10. Jensen, Rolf, f. 21. 4. 12, Broder til Nr. 9.
11. Lyman, Erik, f. 30. 11. 09 (Landmand, Aastrup).
12. Olsen, Helga, f. 3. 4. 12 (Blikkenslagermester).
13. Rendal, Erik, f. 14. 12. 12 (Politimester).
14. Rudebeck, Nis, f. 6. 12. 09 (Sadelmagermester, O. Jerstal).

m n.

15. Anker Jensen, Sigrid, f. 14. 3. 12 (Lektor).
16. Dirks, Johanna, f. 3. 1. 13 (pens. Lærer).
17. Eriksen, Karen, f. 18. 11. 11 (Lokomotivfører).
18. Gjerløv, Poul-Erik, f. 29. 6. 09 (Overbetjent, København).
19. Have, Ferdinand, f. 28. 3. 09 (Postkontrollør).
20. Jessen, Walter, f. 23. 12. 11 (Købmand).
21. Kaaber, Kaj G., f. 14. 9. 11 (Godsekspeditor).
22. Kellmann, Carl, f. 5. 4. 11 (Stationsmester, Hammelev).
23. Møller, Peter, f. 21. 3. 12 (Førstelærer, Hostrup).
24. Speth, Carl H., f. 2. 8. 11 (Købmand).
25. Swanholm, William, f. 9. 5. 11 (Redaktør).
26. Wind, Anton, f. 15. 8. 10 (Landmand, Ørsted).

I Gymnasieklasse.

n s p.

1. Boeskov, Johannes, f. 22. 4. 12 (Sognepræst, Tyrstrup).
2. Coln, Gunnar, f. 10. 4. 13 (Overlærer, Toftlund).
3. Frydendahl, Agnes, f. 3. 6. 11 (Landmand, Hundsbæk, Vejen).
4. Gram, Bent, f. 16. 5. 10 (Fabrikant, Vojens).
5. Hagedorn, Henry Th., f. 29. 3. 12 (Cyklehandler).
6. Hansen, Carl, f. 13. 7. 12 (Førstelærer, Jels).
7. Hansen, Inge M., f. 5. 9. 12 (Overlærer).
8. Hansen, Nicolaj, f. 10. 6. 12, Broder til Nr. 22 i III.
9. Horst, Hans Kurt, f. 26. 6. 13 (Instrumenthandler).
10. Huus, Alfred Chr., f. 29. 8. 12 (Skotøjshandler, Hoptrup).
11. Høy, Bodil, f. 28. 4. 12 (Præst, Christiansfeld).
12. Kjær, Peter, f. 17. 10. 11 (Mejeribestyrer, Jels).
13. Lauridsen, Esther Vang, f. 15. 1. 12 (Ingeniør, Vejen).
14. Leide, Ingeborg, f. 9. 2. 12 (Landinspektør, Toftlund).
15. Levinsen, Frederik, f. 23. 9. 12 (Dommer, Rødding).
16. Lund, Johannes A., f. 2. 1. 11 (Dyrlæge, Agerskov).
17. Mikkelsen, Andreas, f. 5. 2. 12 (afd. Snedker).
18. Nissen, Jørgen H., f. 19. 5. 13 (Snedkermester).
19. Ritz, Harald C. A., f. 24. 7. 12 (Papirhandler).
20. Schmidt, Magda Hausted, f. 28. 10. 11 (Stadsdyrlæge).
21. Schroder, Nissine J., f. 18. 4. 13 (Murermester).
22. Sivbæk, Birtha, f. 1. 2. 13 (Sagfører, Vejen).
23. Skytt, Esther Dyrberg, f. 7. 7. 13 (Entreprenør, Sommersted).
24. Speth, Poul, f. 20. 2. 13, Broder til Nr. 24 i II.
25. Woltmann, Hans, f. 15. 2. 12 (Købmand).

m n.

26. Aakjær, Christian, f. 7. 1. 13 (Arkitekt, Rødding).
27. Beck, Aage J., f. 24. 9. 12 (Landmand, Pamhule).

28. Lund, Ove, f. 9. 9. 12 (Fotograf).
29. Lytken, Hans, f. 19. 10. 11 (Købmand, Ø. Lindet).
30. Madsen, Rudolf II., f. 6. 1. 12 (Sognepræst, Dreslette).
31. Nissen, Hans, f. 9. 9. 13 (Forpagter, Favervraa).
32. Quistgaard, Inger, f. 5. 3. 11 (Sognepræst, Fjelstrup).
33. Schack-Andersen, Borge, f. 3. 4. 12 (Bankdirektor).
34. Schmidt, Ejnar J., f. 24. 8. 12 (Musikhandler).
35. Schultz, Johannes, f. 25. 9. 11 (Postbud, Stepping).
36. Svensson, Sven, f. 15. 1. 13, Broder til Nr. 28 i III.

Realklassen.

1. Bagger, Marie G., f. 20. 1. 13 (Chauffør).
2. Bertelsen, Poul Chr., f. 23. 2. 12 (Ølhandler).
3. Buhl, Hans Chr., f. 2. 9. 12 (Landmand, Follerupgaard, Fredericia).
4. Bøg, Baltzer J., f. 8. 5. 12 (afd. Kreaturhandler).
5. Frank, Andreas H., f. 19. 6. 12 (Landmand, Hammelev).
6. Fredsted, Christian, f. 4. 9. 11 (Agent).
7. Heiberg, Siromani, f. 10. 10. 11 (Missionær, Indien).
8. Iversen, Axel Chr., f. 12. 8. 12 (Købmand).
9. Jensen, Grethe E., f. 9. 5. 12 (Stationsforst., Tistrup).
10. Michaelsen, Anne Cath., f. 31. 10. 11 (Landmand, Styding).
11. Mylliin, Karl J., f. 1. 9. 11 (Enkefrue).
12. Nielsen, Rigmor From, f. 6. 11. 12 (Cigarhandler).
13. Petersen, Ellen, f. 9. 3. 13 (Snedkermester).
14. Poulsen, Jeppe H., f. 30. 12. 12 (Landmand, Moltrup).
15. Ravn, Marie, f. 2. 9. 12 (afd. Lagerforvalter).
16. Schneider, Peter, f. 14. 8. 11 (Arbejder, Fjelstrup).

IV Mellemskoleklasse a.

1. Ammundsen, Johannes, f. 10. 3. 13 (Biskop).
2. Bruhn, Marie E. K., f. 7. 6. 14 (Landmd, Bruhnsminde).
3. Carstensen, Marie, f. 9. 11. 13 (Malerimester).
4. Dahl, Ruth, f. 25. 9. 13 (Konsul).
5. Diemer, Julie, f. 9. 3. 13 (Lektor).
6. Eggert, Hans, f. 22. 12. 13, Broder til Nr. 2 i II.
7. Enemark, Anker J., f. 10. 10. 13 (Postbud, Sdr. Vilstrup).
8. Goos, Victor C., f. 6. 10. 13 (Handelsmand).
9. Green, Marius, f. 2. 9. 12 (Kriminalbetjent).
10. Grün, Walter, f. 25. 5. 12 (Købmand).
11. Iversen, Svend, f. 30. 8. 14 (Enkefrue).
12. Jørgensen, Peter, f. 26. 9. 13 (Repræsentant).
13. Kjestrup, James, f. 13. 1. 14 (Købmand, Sommersted).
14. Kjestrup, Louis, f. 24. 11. 12, Broder til Nr. 13.
15. Krog, Karen, f. 18. 2. 14 (Sognefoged, Skovbolling).
16. Larsen, Valdemar A., f. 18. 10. 11 (Baneformand, Maugstrup).
17. Martensen, Hans, f. 23. 7. 13 (Mejeribestyrelse, O. Aastrup).
18. Møller, Elisabeth, f. 4. 6. 14, Søster til Nr. 15 i III.
19. Nielsen, Hans, f. 18. 6. 14 (Overlærer).
20. Nissen, Anni Marie, f. 14. 10. 13 (Repræsentant).
21. Petersen, Jacob, f. 8. 11. 12 (Smedemester, Erlev).
22. Quistgaard, Bodil, f. 29. 6. 13, Søster til Nr. 32 i I.
23. Schaumann, Svend, f. 6. 8. 13 (Fabrikant, Landstingsm.).

24. Thomsen, Helmut, f. 7. 1. 14 (Repræsentant).
25. Ørum, Kai, f. 28. 4. 13 (afd. Købmand).

IV Mellemskoleklasse b.

1. Andersen, Ellen M., f. 18. 8. 14 (Advokat, Konsul).
2. Andersen, Margrethe Toft, f. 7. 7. 14 (Seminarielærer).
3. Bløcher, Erik, f. 15. 5. 14 (Arkitekt).
4. Bruhn, Christian, f. 8. 7. 13 (Rentier).
5. Dirks Johannes, f. 28. 3. 13 (Lærer).
6. Hansen, Jes Chr., f. 18. 7. 14 (afd. Kontorassistent).
7. Hübbe, Erik J., f. 6. 7. 13 (Bankdirektør).
8. Jacobsen, Edith, f. 8. 6. 13 (Repræsentant).
9. Jepsen, Anton Chr., f. 25. 2. 12 (afd. Kasserer).
10. Jepsen, Mette Marie, f. 24. 4. 14 (Førstelærer, Fjelstrup).
11. Jochimsen, Frederikke E., f. 27. 11. 13 (Gæstg., Vedsted).
12. Jørgensen, Marga H., f. 18. 5. 14 (Skomagermester).
13. Kaiser, Gustav, f. 25. 2. 13 (Enkefrue).
14. Kulavig, Frida Magd., f. 9. 4. 13 (Banefornd., Kjelstrup).
15. Larsen, Erling, f. 26. 3. 14 (Sagfører).
16. Larsen, Johannes, f. 11. 9. 14 (Missionær, Professor, Indien).
17. Meyer-Petersen, Grete, f. 1. 7. 13, Søster til Nr. 6 i III.
18. Mussmann, Olaf, f. 14. 12. 13 (Landmand Hjerndrup).
19. Niemann, Heinrich, f. 24. 8. 14 (Jernbaneass., Vojens).
20. Nordlien, Regitze, f. 16. 1. 13 (Dommer).
21. Orbesen, Peter, f. 25. 2. 14 (Købmand).
22. Petersen, Kirsten, f. 30. 9. 14 (Købmand).
23. Petersen, Lili, f. 10. 5. 14 (Førstelærer, Grarup).
24. Petersen, Niels, f. 11. 7. 13 (Landmand, Ausbøl).
25. Poulsen, Mathias P., f. 16. 5. 13 (Landmand, Grødebøl).
26. Ravn, Jens Chr., f. 16. 4. 12 (Landmand, Nr. Vilstrup).
27. Schiøning, Ida, f. 11. 6. 13 (Murermester).
28. Simonsen, Vibeke, f. 22. 12. 13 (Viceskoleinspektør).
29. Smith, Mogens, f. 14. 7. 13 (Sognepræst, Øsby).
30. Sørensen, Eva Eeg, f. 23. 3. 14 (Førstelærer, Hopttrup).
31. Thomsen, Sven, f. 24. 6. 13 (Direktør).

III Mellemskoleklasse a.

1. Ammundsen, Einar, f. 3. 1. 15, Broder til Nr. 1 i 4a.
2. Anker Jensen, Vagn, f. 22. 11. 14, Broder til Nr. 15 i II.
3. Bonde, Christian L., f. 25. 10. 14 (Landmand, Erlev).
4. Christensen, Aage, f. 17. 2. 15, Broder til Nr. 10 i III.
5. Christensen, Jacob, f. 27. 5. 15 (Arbejder, Nr. Vilstrup).
6. Dirks, Dirk K., f. 10. 12. 14, Broder til Nr. 16 i II.
7. Fuglsang, Peter J., f. 25. 12. 14 (Landmand, Maugstrup).
8. Haarlov, Henrik, f. 6. 7. 15 (Stiftamtmand).
9. Hansen, Else, f. 20. 9. 14 (Grosserer).
10. Heiberg, Andreas, f. 7. 9. 14, Broder til Nr. 7 i R.
11. Hoffmann, Jørgen, f. 13. 9. 15 (Landmand, Kabdrup).
12. Hundevadt, Gynther, f. 5. 4. 14 (Købmand).
13. Jacobsen, Anders Jacob, f. 15. 12. 14 (Driftsassistent).
14. Knudsen, Cathrine, f. 12. 6. 14 (Landmand, Bramdrup).
15. Lieb, Borge L., f. 6. 9. 14 (Toldassistent).
16. Mathiesen, Hans Peter, f. 14. 3. 15 (Bagermester, Maugstrup).

17. Nissen, Eleonore, f. 16. 9. 14 (Syerske).
18. Orbesen, Valborg C., f. 6. 8. 15, Søster til Nr. 21 i 4b.
19. Schrøder, Olivia, f. 29. 12. 14 (afd. Postbud, Vonsbæk).
20. Schultz, Gerhard, f. 14. 5. 13 (Arbejderske).
21. Speth, Konrad W., f. 7. 11. 14, Broder til Nr. 24 i II og 24 i I.
22. Svensson, Helge B., f. 26. 12. 14, Broder til Nr. 28 i III og 36 i I.
23. Thomsen, L., Aksel, f. 9. 10. 13 (Havnemester, Aarøsund).
24. Wiuff, Helga, f. 19. 2. 15 (Landmand, Sillerup).
- 25.—27. tre hospiterende Elever fra den tysksprogede kommunale Mellemskole.

III Mellemskoleklasse b.

1. Barfod, Edle Schack, f. 8. 6. 13, Søster til Nr. 1 i II.
2. Bork, Nis, f. 1. 2. 15 (afd. Landmand).
3. Christensen, Jacob, f. 29. 7. 13 (Kornhandler).
4. Davidsen, Ilse, f. 27. 4. 14 (Grundbogsfører).
5. Diemer, Aage Frederik, f. 5. 6. 14, Broder til Nr. 5 i 4a.
6. Gunstrup, Hans Chr., f. 16. 11. 14 (Arbejder).
7. Hansen, Ole M., f. 29. 4. 14 (Købmand).
8. Have, Naema, f. 23. 9. 13, Søster til Nr. 19 i II.
9. Holm, Hans Petersen, f. 19. 4. 15 (afd. Lærer).
10. Holst, Anders F., f. 19. 5. 14 (Landmand).
11. Jensen, Poul, f. 19. 9. 15 (Stationsforstander).
12. Jørgensen, Ilse, f. 10. 9. 14 (Skomagermester).
13. Knudsen, Laurine, f. 24. 3. 15 (Købmand).
14. Lauesen, Aage, f. 17. 8. 13 (Landmand, Juhlsminde, Aastrup).
15. Lei, Loise Cath., f. 27. 12. 13 (Landmand, Ndr. Aastrup).
16. Ludvigsen, Viggo, f. 26. 3. 15 (Købmand).
17. Lund, Hertha Lehner, f. 8. 3. 15 (Agent).
18. Møller, Anton E., f. 9. 1. 14 (Arbejdsmand).
19. Mørup, August, f. 7. 1. 14 (Bankbud).
20. Nissen, Karl H., f. 9. 8. 14, Broder til Nr. 18 i I.
21. Petersen, Frieda S., f. 13. 7. 13 (Enkefrue).
22. Schmidt, Villy, f. 5. 11. 13 (Bagermester, Vojens).
23. Seedorff, Knud S., f. 11. 10. 15 (Bankdirektør).
24. Stumme, Werner, f. 23. 9. 13 (Gartner).
25. Toft, August, f. 1. 12. 12 (Missionær, Indien).
26. Verdich, Christian, f. 3. 1. 15 (Blikkenslagermester).

II Mellemskoleklasse a.

1. Andersen, Sofie, f. 5. 2. 15 (Købmand).
2. Andresen, Hans, f. 7. 1. 16 (Fotograf).
3. Carstensen, Christian, f. 6. 2. 15 (Konditor).
4. Ebbesen, Martin, f. 23. 3. 14 (Togfører).
5. v. Haffner, Wilhelm, f. 1. 4. 16 (Amtsforvalter).
6. Hansen, Saima, f. 16. 10. 15 (Købmand).
7. Holm, Christian Nissen, f. 5. 10. 14 (Postbud).
8. Jacobsen, Hans, f. 31. 12. 15 (Kriminalbetjent).
9. Jacobsen, Hermann, f. 10. 4. 14 (Landmand, Seggelund).
10. Jensen, Anni, f. 19. 5. 15 (Smedemester, Sdr. Vilstrup).
11. Kath, Carl Henrik, f. 17. 9. 14 (Postbud).
12. Kjestrup, Svend Aage, f. 1. 10. 15, Broder til Nr. 13 og 14 i 4a.

13. Madsen, Aage Flemming, f. 27. 9. 14 (Førstelærer, Halk).
14. Nielsen, Niels, f. 16. 10. 15 (Rentier).
15. Petersen, Laurits, f. 30. 7. 15 (Købmand, Haderslev).
16. Refshauge, Heinrich, f. 26. 12. 15, Broder til Nr. 7 i II.
17. Riis, Marius Hansen, f. 18. 4. 16 (Landmd., Hammelev).
18. Sandholdt, Marie Margr., f. 24. 12. 14 (Murermester, Styding).
19. Schack-Andersen, Hans Egon, f. 14. 8. 15, Broder til Nr. 33 i I.
20. Schmidt, Gunder H., f. 4. 10. 15 (Musiker).
21. Schmidt, Ilse, f. 8. 1. 16, Søster til Nr. 8 i II.
22. Uldall, Hans-Henrik, f. 8. 2. 15 (Cigarhandl., Haderslev).

II Mellemskoleklasse b.

1. Bruhn, Ingeborg, f. 26. 6. 16, Søster til Nr. 2 i 4a.
2. Christensen, Marianne, f. 14. 1. 17 (Seminarieforstander).
3. Christensen, Svend Aage, f. 24. 3. 15 (Musiker).
4. Diemer, Elisabeth, f. 10. 5. 16, Søster til Nr. 5 i 4a, Nr. 5 i 3b.
5. Dirks, Carl, f. 2. 2. 16, Broder til Nr. 5 i 4b.
6. Gebel, Hermann, f. 24. 4. 15 (Ingeniør).
7. Hansen, Annas, f. 9. 6. 14 (Avtomobilhandler).
8. Hansen, Hans Jørgen, f. 2. 4. 16 (Førstelærer, Hjernstrup).
9. Hansen, Harry, f. 10. 1. 16 (Hotelejer).
10. Jørgensen, Fritz, f. 24. 9. 14, Broder til Nr. 12 i 4a.
11. Knudsen, Anna Margr., f. 28. 5. 15 (Landbrugskandidat, Mastrup).
12. Krag, Otto, f. 6. 11. 15 (Grosserer).
13. Pedersen, Gerda, f. 4. 5. 16 (Inspektør).
14. Pedersen, Johanne, f. 10. 1. 16 (Sognepræst).
15. Petersen, Gottfried, f. 7. 6. 15 (Førstelærer, Jægerup).
16. Petersen, Peter H., f. 7. 9. 16 (Købmand, O. Jerstal).
17. Petersen, Svend Anker, f. 26. 11. 15 (Enkefrue, Lunding).
18. Quistgaard, Gudrun, f. 13. 6. 15, Søster til Nr. 32 i I, Nr. 22 i 4a.
19. Schmidt, Jacob, f. 18. 4. 16 (Købmand).
20. Skotnborg, Agnete, f. 21. 11. 15 (Toldkontrollør).
21. Sørensen, Carl, f. 25. 9. 15 (Mælkehandler).
22. Terkelsen, Jørgen, f. 21. 10. 15 (Snedkermester).
23. Tolderlund-Hansen, Povl, f. 18. 6. 15, Br. til Nr. 8 i III.

I Mellemskoleklasse a.

1. Andersen, Erik Toft, f. 27. 2. 17, Broder til Nr. 2 i 4b.
2. Christensen, Christian, f. 11. 3. 16 (afd. Arkitekt).
3. Christensen, Helga, f. 20. 3. 16 (Smedemester).
4. Clausen, Nis, f. 20. 3. 15 (Landmand, Brorsbøl).
5. Fahrenndorf, Hartvig, f. 7. 6. 16 (Malermester, Hammelev).
6. Grundal, Jes Chr., f. 23. 2. 16 (Landmand, Vonsmose).
7. Hallager, Kristoffer, f. 25. 9. 17 (Stedf. Adjunkt Skov).
8. Jessen, Knud, f. 12. 4. 17, Broder til Nr. 5 i III.
9. Kjær, Margrethe, f. 1. 11. 17 (Banearbejder, Sommersted).
10. Langfeldt, Heinz, f. 7. 4. 17 (Maskinmester)

11. Larsen, Anders V., f. 11. 7. 15 (Repræsentant).
12. Lindhard, Birgitte, f. 9. 12. 16, Søster til Nr. 25 i III.
13. Outzen, Henry, f. 3. 1. 17 (Grosserer).
14. Pedersen, Knud, f. 21. 2. 17, Broder til Nr. 14 i 2b.
15. Petersen, Alfred, f. 5. 6. 17 (Stationsbud).
16. Ravn, Johannes, f. 16. 12. 16 (Karetmager).
17. Schultz, Johannes, 18. 12. 16 (Hotelejer).
18. Toft, Johannes, f. 2. 11. 16 (Politibetjent).

I Mellemskoleklasse b.

1. Andersen, Knud, f. 9. 1. 16, Broder til Nr. 1 i 4b.
2. Andreasen, Sigurd, f. 4. 4. 17 (Overportør).
3. Bløcher, Johannes, f. 7. 3. 17, Broder til Nr. 3 i 4b.
4. Christensen, Christian, f. 26. 4. 17, Broder til Nr. 3 i 3b.
5. Clemmensen, Kurt, f. 17. 10. 16 (Købmand, Vojens).
6. Eggert, Elisabeth, f. 12. 4. 16, Søster til Nr. 2 i II og Nr. 6 i 4a.
7. Green, Johanne, f. 20. 1. 17, Søster til Nr. 9 i 4a.
8. Hansen, Jørgen, f. 6. 6. 17, Broder til Nr. 12 i III.
9. Iversen, Jens, f. 22. 11. 16 (Gymnastiklærer).
10. Jensen, Otto, f. 24. 7. 17 (Restauratør).
11. Jochimsen, August, f. 28. 11. 16, Broder til Nr. 11 i 4b.
12. Juhl, Anna, f. 3. 8. 16 (Stedfader Gæstgiver Weber).
13. Lieb, Edel, f. 27. 3. 17, Søster til Nr. 15 i 3a.
14. Pedersen, Herman, f. 16. 12. 16 (Portør).
15. Petersen, Knud, f. 21. 12. 16, Broder til Nr. 22 i 4b.
16. Schacht, Erik, f. 15. 10. 16 (Pladsformand).
17. Seltorp, Mogens B., f. 21. 4. 17 (Overvagtimester).
18. Starup, Valter, f. 1. 3. 16 (Snedker).
19. Wind, Børge, f. 7. 7. 16 (Redaktør).

IV. Lærerne.

Undervisningsministeriet har under 30. Maj 1928 beskikket Adjunkt Knud Olrik til Censor i Bifaget Sang ved Skoleembedseksamen fra 1. April 1928 til 31. Marts 1930.

Under 25. Juni 1928 forflyttedes Adjunkt Dirckinck-Holmfeld til Falkonergaardens Gymnasium fra 1. August 1928 at regne.

Under 7. Juli 1928 har det behaget Hans Majestæt Kongen at udnævne Adjunkt ved Haderslev Katedralskole Jens Sørensen Maltbæk til Lektor ved Ribe Katedralskole fra 1. August samme Aar at regne. I indeværende Skoleaar har Lektor Maltbæk efter Undervisningsministeriets Bestemmelse gjort Tjeneste her ved Skolen.

Under 14. Februar 1929 har det behaget Hans Majestæt Kongen at meddele Lektor, Dr. phil. C. F. Moth Afsked efter Ansøgning paa Grund af Alder

fra 31 Juli d. A. at regne i Naade og med Pension efter Tjenestemandsløven.

Under 8. Marts 1929 har det behaget Hans Majestæt Kongen at udnævne Lektor H. C. C. Reincke til Ridder af Dannebrog.

Skolen tager altsaa ved Skoleaarets Slutning Afsked med to af sine hidtidige Lærere, der har været med fra Begyndelsen af vort Arbejde i 1920.

Lektor Maltbæk vender tilbage til sin gamle Skole i Ribe efter 9 Aars dygtigt og solidt Arbejde i den sønderjydske Skoles Tjeneste. Vi vil ikke blot mindes ham som dygtig Lærer og god Kollega, men han har ogsaa efterladt sig et synligt Minde i den smukke og righoldige geologiske Hjemstavns-samling, som han har tilvejebragt og skænket Skolen. Vore gode Ønsker for ham og hans Familie, for hans Lærergerning og for hans videnskabelige Virksomhed følger ham.

Lektor Dr. Moth vil blive savnet baade af Elever og Medlærere. Da han i 1920 af Kærlighed til Sønderjylland drog fra Kolding Skole ned til os, viste det sig hurtigt, at vi havde faaet en kundskabsrig og dygtig Lærer i de klassiske Fag i Gymnasiet, der i høj Grad evnede at fange og fastholde sine Elevers Interesse for sin Undervisning, præget som den er af humanistisk, videnskabelig Aand. Og vi Lærere vil savne denne gode og rettænkende Kollega og loyale Medarbejder. Med Tak for hans dygtige Virke iblandt os ønsker vi ham en lang og lykkelig Livsaften mellem hans kære Bøger om Humanismens Livsopfattelser og Tanker, som er hans videnskabelige Virkeomraade og kæreste Syssel. Vi takker ham ogsaa for de mange fortræffelige Oversættelser, hvormed han har prydet Skolens Indbydelsesskrifter.

V. Undervisningen.

Rektor Dr. Karl Mortensen: Dansk II,
I; Latin I n; Oldtidskundskab III m+n.. 13 Timer
Lektor Ottosen: Naturfag III k+n, II k
+n; Naturhistorie 4 a, 4 b, 3 b; Geografi
R, 3 a, 3 b, 2 a; Religion 4 a; Sang III—I,
III—4, 3 a+b 24 Timer

Lektor Reincke: Historie III k+m, II, R; Tysk III n, I n, R; Fransk III k+m.....	24 Timer
Lektor Dr. Andersen: Engelsk III n, II n, I n, 3 a, 2 b	24 Timer
Lektor Anker Jensen: Dansk III k+m, III n, R; Latin 4 a, 4 b; Fransk I m, R;..	29 Timer
Lektor Dr. Moth: Græsk III k, II k; Latin III k, III n; Oldtidskundskab II m+n, II k, I m, I n.....	24 Timer
Lektor Willesen: Matematik III m, III k +n, I m, I n, R, 3 a, 2 a.....	33 Timer
Lektor Frk. Dr. Petersen: Matematik II m, II k+n, 4 a, 3 b; Fysik og Kemi III m, 2 a, 2 b	31 Timer
Lektor Diemer: Dansk I m, 2 b, 1 b, 1 Time med 4 b; Historie III n, 4 a, 4 b, 3 b, 2 b, 1 a, 1 b; Geografi 1 a.....	35 Timer
Lektor Maltbæk: Naturfag III m, II m, I m; Naturhistorie R, 3 a, 2 a, 2 b, 1 a, 1 b; Geografi 4 a, 4 b, 2 b, 1 b; Gymnastik III og med ikke-syngende.....	34 Timer
Adjunkt M. Jensen: Fysik og Kemi II m, I m, R, 3 b, 1 a, 1 b; Regning 1 a, 1 b....	28 Timer
Adjunkt Østergaard: Tysk II n, 3 a, 3 b, 2 b, 1 b; Engelsk II k+m, R, 4 a, 3 b.....	33 Timer
Adjunkt Olrik: Historie I m, I n, 3 a, 2 a; Dansk 4 a, 3 b, 1 a; Sang 2 a+b, 1 a+b og Inspektion i Fællessangtimerne.....	31 Timer
Adjunkt Skov: Dansk 4 b, 3 a; Engelsk III k+m, I m, 4 b, 2 a; Fransk III n, II, I n	33 Timer
Lærerinde Frk. Christensen: Tysk 2 a; Skrivning 4 b; Gymnastik med Pigerne	28 Timer
Lærerinde Fru Nielsen: Tysk 4 a, 4 b, 1 a; Religion 1 b; Haandarbejde.....	30 Timer
Lærer Kalsbøll: Matematik 4 b, 2 b; Fy- sik og Kemi 4 a, 4 b, 3 a; Skrivning 3 b, 1 a, 1 b; Tegning.....	35 Timer
Gymnastiklærer Iversen: Skrivning 4 a, 3 a, 2 a, 2 b; Gymnastik	36 Timer
Pastor Quistgaard: Religion i Gymnasiet	5 Timer
Dr. phil. Achelis: Latin II k, II n.....	9 Timer

Lærerinde Frk. Moth: Dansk 2 a.....	4 Timer
Lærerinde Fru Damgaard: Religion 4 b, 3 a, 3 b, 2 a, 2 b, 1 a	11 Timer

Lektor Ottosen har skriftlig Inspektion og Tilsyn med Inventar, Lektor Diemer indre og Lærer Kalsbøll ydre Inspektion. Inspektrice er Frk. Christensen, Lektor Reincke er Skolens Regnskabsfører og Kasserer. Lektor Anker Jensen er Skolens Bibliotekar.

Lovsang hver Skoledag Kl. 9 under Ledelse af Lektor Ottosen, om Onsdagen og Torsdagen Adjunkt Olrik. I Almindelighed har Lektor Ottosen indledet Skolens Arbejde med en Andagt Mandag Morgen og Pastor Quistgaard afsluttet Ugen paa samme Maade Lørdag Eftermiddag.

Hvor mange Timer der har været tillagt de forskellige Fag, ses af følgende Oversigt:

Fag	III G			II G			I G		R	4 M		3 M		2 M		1 M		Timer ugentlig
	kl	ns	mn	kl	ns	mn	ns	mn		a	b	a	b	a	b	a	b	
Religion	1	1	(1)	1	(1)	(1)	1	1		1	1	2	2	2	2	2	2	19
Dansk	4	4	(4)	4	(4)	(4)	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	60
Engelsk	2	5	(2)	2	5	(2)	5	2	4	4	4	4	4	5	5			51
Tysk	4			4			4		3	3	3	3	3	3	3	6	6	45
Fransk	4	4	(4)	4	(4)	(4)	4	4	5									25
Latin	5	3		5	4		4			4	4							29
Græsk	6			6														12
Oldtidkundskab	1	(1)		1	1	(1)	1	1										5
Historie	4	4	(4)	3	(3)	(3)	3	3	2	2	2	3	3	2	2	3	3	39
Geografi									2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Naturhistorie									2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Naturfag i Gymn.	2	(2)	2	2	(2)	3	2	3										14
Fysik og Kemi		6			6		6	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	36
Matematik og Regning	2	(2)	6	2	(2)	6	2	6	6	7	7	6	6	5	5	4	4	74
Skrivning										1	1	1	1	1	1	2	2	10
Tegning										1	1	1	1	2	2	2	2	12
Kvindeligt Haandarbejde										2	2	2	2	2	2	2	2	16
Sang	1	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	1	(1)	2	(2)	2	(2)*	7
Gymnastik, Dreng	4	(4)	(4)	4	(4)	(4)	4	(4)	4	(4)	4	(4)	4	(4)	3	(3)	3	38
Gymnastik, Piger	3	(3)	(3)	3	(3)	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	3	24

*) + 1 ugentlig Time for hele Skolen. **) + 2 Timer med ikke syngende Dreng.

For de latinlæsende af 4 M er taget en ugentlig Time fra
Dansk, Matematik, Skrivning, Tegning.

VI. Om Skolearbejdet 1928—29. Eksamensopgivelser. Religion.

I **Mellemskolen** benyttes Hertz' Bibelhistorie, Lærebog, Lovsangbogen og det nye Testamente.

I **Gymnasiet**: I Foredrag og Samtaler Religionshistorien i Hovedtræk. De forskellige Konfessioner og Sekter indenfor Kristendommen og Danmarks Kirkehistorie i forrige Aarhundrede.

Dansk.

I **Mellemskolen** benyttes Clausen & Hansens Læsebøger, Falbe Hansen & Kellers svenske Læsestykker, Bæks 50 Paragraffer og enkelte Litteraturhæfter.

I **Realklassen** er benyttet: Clausen & Hansens Læsebog for Realklassen, Anker Jensens Sproglære, Oehlenschläger: Hakon Jarl. Henrik Pontoppidan: Skyer (i Udvalg).

I **Gymnasiet** benyttes: Karl Mortensens Litteraturhistorie og Litteraturudvalg, H. Bertelsens Oldnordisk og Sproghistorie, Agerskov og Nørregårds svenske Læsebog og Udgaver af Hovedværker.

Tysk.

I **Mellemskolen** benyttes: Reincke: Læsestykker, Grammatik og Stiløvelser og til friere Læsning Otille Wildermuth: »Von Berg und Tal«.

I **Gymnasiet** benyttes: Reincke: Læsestykker for Realkl. og lign. Undervisningstrin. Do. Grammatik for de højere Klasser. Do. Stiløvelser 1—2 Do. Taleøvelser A. samt forsk. Samlinger og Litteraturhæfter.

Engelsk.

I **Mellemskolen** benyttes Andersen og Panduros Bøger.

I **Realklassen** benyttes Andersen og Panduro: Engelsk i Realklassen og I G. samt Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen.

I **Gymnasiet** benyttes Andersen og Panduro: En-

gelsk i Realkl. og I G., Adolf Hansens Stiløvelser og forskellige Litteraturudgaver.

Fransk.

Her benyttes Nielsen og Hoffmanns Begynderbog, Jungs Læsestykker, forskellige Tekstsamlinger og Litteraturudgaver.

Latin.

4.a. og b. Mikkelsens Begynderbog. 1. Afd.; 2. Afd., Stk. 1—31.

I **Gymnasiet** benyttes Begynderbogen, Cæsars Gallerkrig, Ciceros Taler, Gertz' Middelalderlatin og et Udvalg af Ovid paa den nysproglige Afdeling; Klassikerne desuden Livius, Horats, Nielsens Grammatik, Gertz' Versioner og andre Hjælpebøger.

Græsk.

Hudes Elementarbog, Grammatik og Syntaks, Platons Apologi, Kriton, Phaidon, Homer og Petersens græske Anthologi. Vald. Nielsens Litteraturhistorie.

Oldtidskundskab.

Mytologi og Kunsthistorie efter Sechers og Luckenbachs Bøger. Udvalg af Herodot, Platon, Homer og Tragikerne i Oversættelse.

Historie.

I **Mellemskolen** benyttes Schmidts Lærebøger.

I **Realklassen** benyttes Munchs mindre Lærebog i Samfundskundskab og Thejlls Historie efter 1848.

I **Gymnasiet** benyttes Munchs Lærebog i Verdenshistorie, sammes Samfundslære og Ottosens Nordens Historie.

Geografi.

Her benyttes C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I—II og i Realklassen:

C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslænde (med enkelte Forbigaaelser).

Naturhistorie.

Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen I—

II. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I—IV. Simonsens lille Flora.

R. Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen.
Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen (med enkelte Forbigaaelser).

Naturfag.

Vahl: Geografi for Gymnasiets matematiske Linie.
C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande. Andersen og Vahl: Mineralogi, Kroghs Fysiologi, Simonsens Biologi, Heegaards Astronomi.

Regning og Matematik.

I **Mellemskolen** benyttes Pihl og Rings Regnebog I—IV, Jul. Petersens Geometri for Mellemskolen, Pihl og Rasmussens geometriske Øvelser.

R. Friis Petersen og Jessens Regnebog for Realklassen, O. A. Schmidt og Jessens Algebra, Jul Petersens Plangeometri for Realklassen og Gymnasiet.

I **Gymnasiet** benyttes L. Willesens Matematik for de sproglige Gymnasier. Jul. Petersens Geometri, Aritmetik og Algebra, Trigonometri, Analytisk Geometri, Differential- og Integralregning, Tillæg til Algebra samt C. Juels Stereometri. Fra Im Pihls Matematik I.

Naturlære og Kemi.

I **Mellemskolen** benyttes Sundorphs Fysik for Mellemskolen I—II og Kemi for Mellemskolen.

R. Sundorphs Fysik for Realklassen.

I **Gymnasiet** benyttes Sundorphs og Barnwaters Bøger og Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet med Tillæg.

Tegning.

Plantegning og Perspektivtegning.

Skrivning.

»Praktisk Haandskriftsbog« af Overintendant Jørgensen er benyttet. I 1. M. er desuden øvet en Del Taktskrivning.

Sang.

Hovedvægten er lagt paa at lære Eleverne en Del danske Melodier og Tekster. Udtale, Stemmeføring

og Vejtrækning har været særlig Genstand for Undervisning. Flerstemmig Sang med hele Skolen.

Gymnastik.

Drengenes Undervisning foregaar dels efter »Haandbog i Gymnastik« og dels efter forskellige andre i de sidste Aar udgivne Timesedler i Bevægelsesgymnastik, Pigernes efter Sigrød Nutzhorn og K. A. Knudsens »Legemsøvelser for Pigeskolen« og for en stor Del efter Fru Bertrams System. Foraar, Sommer og Efteraar Øvelser af forskellig Art og Boldspil paa Byens og Kasernens Boldplads.

Den vejledende Gymnastikinspektion foretoges i April af Lærerinde Frk. Martha Christensen fra Odense og Seminarielærer Braae Hansen.

Svømmeundervisningen er i Aar givet ved Skolens nyopførte Baadehus, som er blevet forsynet med en 2 m lang Svømmebro paa ca. 2 m dybt Vand.

Der er afholdt Svømmeundervisning med 48 Elever, som ialt har faaet 555 Lektioner. Der er undervist 100 Timer ialt af 2 Lærere. 7 Drengene har aflagt Frisvømmerprøve:

Chr. Bruhn 4 M., Helge Svensson 3 M., Tage Nissen 3 M., Dirk Dirks 3 M., Ole Hansen 3 M., Christian Carstensen 2 M. og Karl H. Kath 2 M.

Friluftssport er drevet om Eftermiddagen i 25 Timer.

Roning er som sædvanlig drevet paa Haderslev Dam med en Del større Drengene om Eftermiddagen i ialt 65 Timer. Sæsonens store Begivenhed er Bygningen af Skolens ny Baadehus, der betegner et meget stort Fremskridt fra det gamle, som næsten ikke mere kunde yde Baadene Ly for Regnen. Disse gamle tyske Baade er udslidte og passer ikke ind i den ny Ramme; den ene kan ikke mere benyttes, og den anden nærmer sig stærkt sit Endeligt.

Kvindeligt Høandarbejde.

1.—4. M. Nattøjspose, Strikning Forklæde, Stopning, Benklæder, Natkjole, HedeboSyning m. m.

Til Studentereksamen opgives:

Dansk.

Karl Mortensen: Litteraturhistorie fra Holberg (med Forbigaaelser).

Hovedværker: Erasmus Montanus; Sankt Hansaftensspil; En Sjæl efter Døden; Skyer.

Litteraturprøver: I, 50—73; II, 24—27, 44—55; IV, 73—83, 87—88, 102—103, 108—126; V, 1—6, 22—26, 41—44, 46—48, 63—64, 72—74, 78—82, 89—92, 101—106, 108—111, 117, 118—121, 127—132; VI, 1, 5—7, 10—11, 15—16, 29—31, 56, 57—62, 74—76, 82—83.

Oldnordisk: S. 1—2, 6—11, 27—29, 38—42.

Sproghistorie: Guldhornet, Snoldelev, Jællinge, Hedeby, Danevirke; S. 26—27, 29—31, 34—36, 38²⁶—39, 43²⁹—44, 78—80, 86—89, 92—93, 104—105, 109—111, 112—116.

Svensk: S. 5—8²², 52—73, 130—131, 134—135, 141—142, 142—143, 144—145, 148—149, 150—151.

Engelsk.

III k+m. Som Grundlag for Samtaleprøve: Dickens Reader S. 3—20, 50—68; Rebecca Sharp and the Crawleys S. 3—10, 46—57.

III n. Shakespeare: The Merchant of Venice, Act III; Østerberg: Poems S. 47—63, 68—72, 79—87, 105—115, 131—136; The England and Amer. Reader: S. 78—116, 186—207; The Dickens Reader: S. 68—88; From Vanity Fair (ved Andersen): S. 3—16.

Tysk.

III n. Wilhelm Tell, III, 1—2, IV, 3; Nathan der Weise, III, 5, 6, 7; Faust I (Østergaard) S. 49—74, 148—158; Tyske Digte (Østergaard), S. 26—34, 70—83, 112—118; Deutschland II² Stk. 2 og 8.

Latin.

III k. Cæsars Gallerkrig VI, 2—21; Cicero (efter Cortsens Læsebog) S. 1—17, 18—29, 30—40; Cato Major cap. 1—8; Horats Satirer I, 5, 9, II, 6; Ovid (ved Thomsen) 7, 9, 10, 11; Horats Oder I, 2, 9, II, 3, III, 9, IV, 7; Ovid 4, 17.

III n. Cæsars Gallerkrig I, 42—52, II; Cortsens Læsebog S. 1—14, 40—52; Ovids Pyramus og Thisbe; Gertz Frater Leo.

Græsk.

Iliaden I, VI, XIX, XXII, 1—436; Herodot VII, cap. 1—36 Linie 2; Platons Apologi; Xenophon efter Hudes Elementarvog II, S. 1—32 Linie 17.

Oldtidskundskab.

Iliaden I, VI, 237—529, XXII, Platons Apologi, Herodots Kong Kroisos, Sofokles' Antigone.

Historie.

Efter Munchs Lærebøger: Historien efter 1814 samt Roms Kejsertid, Oplysningstiden. I Samfundskundskab: Statsstyrelse, Embedsstyre og Kommune-styre, Skatter og Finansforhold, Retsplejen, Det økonomiske Liv i Samfundet, Forholdet mellem Statterne.

Naturfag.

III k + n: Biologi og Fysiologi.

III m: Biologi og Fysiologi.

Naturlære.

III m. Af mek. Fysik: Kraft, Masse, Energi, Bevægelse under Paavirkning af en konstant Kraft, Bølgebevægelse og Lydlære.

Af Elektricitetslæren: Strømmens termiske, kemiske og magnetiske Virkninger, elektriske Svingninger, deres Udbredelse og Anvendelse.

Af Astronomien: Orientering paa Himlen, Tidsbestemmelse.

Matematik.

III k+n. Willesen: Matem. for de sproglige Gymnasier: Logaritmer, Infinitesimalregning og Trigonometri.

III m. Aritmetik og Algebra Stk. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Trigonometri.

Stereometri Stk. 1, 2, 3, 4.

Analytisk Plangeometri: Ret Linie og Cirkel.

Til **Realeksamen** opgives:

Dansk.

Oehlschlæger: Hakon Jarl; Henrik Pontoppi-

dan: Skyer (Udvalg) Clausen og Hansen: Læsebog for Realklasserne, 2. Udg., S. 30—46, 76—81, 93—130, 173—176, 218—228.

Engelsk.

Andersen og Panduro: Engelsk i Realkl. S. 1—38, 41—77 81—89.

Tysk.

Reincke: Læsestykker for Realklassen S. 3—58, 76—90, 124—132.

Fransk.

Nielsen og Hoffmann: Begynderbog (7. Udg.) S. 55—66, 77—110.

Geometri.

Symmetri, Lighedannethed, Cirkelns Areal; Trigonometri.

Til **Mellemskoleeksamen** opgives:

Dansk.

4 a. Holbergs Jeppe paa Bjerget; Blichers Røverstuen (Danskklærerforeningens Udg.) S. 9—19, 22—29, 30—60. Clausen og Hansens Læsebog III S. 24—26, 49—52, 107—110, 177—178, 201—202, 261—263; 26—34, 89—98, 159—177, 242—251, 264—271. Svensk. S. 14—19, 78—82, 120—122; 28—39.

4 b. Holbergs Jacob v. Thyboe; Læsebogen S. 1, 19—26, 40—47, 107—110, 125—127, 178—183, 200—203; 34—40, 89—105, 111—118, 137—146, 183—188, 204—236, 242—251, 264—271, 278—282.

Svensk S. 6, 14—19, 128—132; 20—25, 102—109.

Engelsk.

4 a. Andersen og Panduro: Engelsk for 4. M.: S. 4—10, 17—26, 28—38, 40—50, 55—86.

4 b. Samme Bog S. 4—10, 13—15, 17—26, 28—38, 73—86 samt Hansen og Magnussens Læsehæfter S. 1—18, 36—40.

Tysk.

Begge Afdelinger Reinckes Læsebog S. 144—181, 187—200.

VII. Skolens Understøttelser og Flidspræmier.

Den til Raadighed af Ministeriet stillede Sum 1365 Kr. fordeltes efter Skoleraadets Vedtagelse lige før Julen saaledes:

Oplægsstipendier: Hans Damgaard, Gustav Tolderlund-Hansen, begge af III, hver 227 Kr. 50 Øre.

Udbetalingsstipendier: Eichhorn, Jensen, Jochumsen, Mathiessen, Reinholdt og Schmidt af III; Karen Eriksen, K. A. Hansen, Kyster, Refshauge, Erik Schmidt, Wind af II; Huus, Mikkelsen, Ejnar Schmidt af I — hver 50 Kr.; Ruth Poort af III 10 Kr. i Boghjælp.

Flidspræmier (Bøger): Af III: Gjedde, From, Elisabeth Kølbæk-Hansen, Kr. Kjær og Chr. Hansen; af II Rendal og Helga Olsen; af I: Nissine Schrøder, Gram og Aage Beck; af R.: Rigmor From Nielsen; af 4. M.: Hans Nielsen, Marie Bruhn Hans Eggert, Kirsten Petersen, Grethe Meyer-Petersen, Erik Bløcher og Frederikke Jochimsen; af 3. M.: Dirk Dirks og Edle Barfod; af 2. M.: Saima Hansen, Ilse Schmidt, Elisabeth Diemer og Gotfred Petersen; af 1. M. Johs. Toft, Kr. Hallager, Jørgen Hansen og Elisabeth Eggert.

Af andre Midler tillagdes der Ruth Poort, Ebbe Sørensen, Johanna Dirks og Swanholm hver 20 Kr. i Boghjælp. Holberglegatet deltes mellem Julie Diemer og Jørgen Nissen.

Alliance Francaise's Præmiebog tilfaldt Sv. Jochumsen af III.

VIII. Bibliotek og Samlinger.

Boggaver er skænket til Biblioteket af Skolens Rektor, Lektor Maltbæk, Adjunkterne Olrik og Skov og Bibliotekaren; — af Kammerherre Stemann, Redaktør Svensson og Boghandler Carl Nielsen, Haderslev, Stiftsprovst Lützhøft, Odense, og Dagfinn Grønlie, Trondhjem; — samt af følgende Institutioner: Haderslev Statsseminarium, Undervisningsministeriet, Justitsministeriet, Det kongelige Bibliotek, Videnskabernes Selskab, Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, Danmarks geologiske Undersøgelse, Det

kongelige Landhusholdningsselskab, Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie og Flensborgsamfundet i København (gennem Lektor Diemer). Fra Forlagsboghandler Bonnier i Stockholm har Skolen gennem Lektor Diemer modtaget en værdifuld, større Samling af svensk Litteratur.

Det Biblioteket tilhørende Eksemplar af Traps Slesvig 1864, som i sin Tid indtil videre blev deponeret paa Haderslev Centralbibliotek (se Indbydelsesskrift 1926, Side 35), er senere blevet leveret tilbage.

Stadsdyrlæge Schmidt ejer et lille Gruppebillede af danske Lærere ved den lærde Skole mellem Krigene. Dette har han ladet forstørre og skænket til Skolen som en kærkommen Gave.

Missionær Professor L. P. Larsen i Madras har skænket Skolen en Række smukke Fotografier af sydindisk Tempelarkitektur.

For de givne Bevillinger er de forskellige Samlinger øget systematisk, bl. a. atter med en Gruppe historiske Lysbilleder. En Del ældre Billeder, fundne i Biblioteket, er indrammet og ophængt.

Naturfagssamlingerne har modtaget Gaver fra: Tage Nissen, Gunther Hundevadt, Hans Gundestrup, Chr. Færdig, Erik Schacht og Hertha Lehner Lund. Fra Missionærsønnerne Johannes Larsen og August Toft har vi fra Indien modtaget en Samling Væverfuglereder og indiske Kornsorter m. m.

For samtlige Gaver og for den Interesse, som derved vises os, udtaler vi Skolens varmeste Tak.

IX. Fra det forløbne Skoleaar.

I indeværende Skoleaar døde Fru Carla Ascanius, Enke efter Lektor Ascanius, efter et langt og alvorligt Sygeleje. Fru Ascanius følte sig nøje knyttet til Haderslev Katedralskole, hvor hun i længere Tid havde undervist i Forberedelsesskolen og Mellemkolen. Vi tænker med Vemod paa hendes tidlige Bortgang og vil længe mindes hendes rige og fine Personlighed.

Hele Lærerkredsen og ikke faa af Eleverne følte det som personlig Sorg, da Lektor Frk. Petersen mi-

stede sin Søster, som hun levede i et nøje og fortroligt Samliv med. Denne Søster, fhv. Lærerinde Kirstine Petersen, var værkbruden og hjem søgt af en alvorlig, snigende Sygdom. Hun bar fromt og tappert Skæbnens Byrde, voksede og udvikledes i Lidelsens Skole. I vort Minde staar hun for os som en fin, varmhjertet og aandelig rig Personlighed og som et smukt og attraaværdigt Ideal paa sand Menneskelighed.

Endelig maa jeg i denne Forbindelse nævne Professor M. Cl. Gertz's Død. Vi vil ikke blot savne Videnskabsmanden, der var lige godt hjemme i den klassiske Oldtid og Danmarks Middelalder, Skolemanden, der var Hovedophavet til den højere Skoles Omformning i 1903, men ogsaa Haderslev Katedralskoles interesserede og varmhjertede Ven.

Til alle tre Begravelser sendte vi signerede Kranse.

Ogsaa afdøde Lektor Stockmarr har vi Grund til at mindes med Tak.

Den haarde Vinter har baade paa den ene og den anden Maade voldt Forstyrrelser i Skolens Liv, og ogsaa Influenzaen hjemsøgte en Tid Eleverne.

Af officielle Besøg kan nævnes, at Undervisningsinspektør Dr. Højberg Christensen nu i Foraaret har inspiceret Skolen. Konservator Lektor Poul Jørgensen har som sædvanlig tilset de fysiske og kemiske Samlinger.

I Efteraaret havde vi fornøjelige Besøg af Professor Verrier, en ung fransk Latinskolelærer Mr. Bosquet og af Digteren Valdemar Rørdam.

Katedralskolens Foredrag for Elever, Lærere og Forældre kredsene har i dette Skoleaar været følgende:

Joachim Skovgaard og hans Kunst af Maleren V. Kühnel.

Ghandi, den indiske Folkefører, af Missionær Pastor Heiberg.

Henrik Ibsen af Dr. Francis Bull, Professor ved Oslo Universitet.

Danske Minder i Norge og norske Minder i Danmark af Rektor H. Lødrup fra Oslo.

Traadløs Overførelse og Radio, to Foredrag med Eksperimenter af Adjunkt M. Jensen.

7. September havde Skolen pr. Skib Sommerudflugt til Skamlingsbanken, en vellykket og minderig Tur i herligt Vejr.

30. September havde Sønderborg Statsskole indbudt Duborgskolen, Aabenraa, Tønder og Haderslev Statsskoler til Sportsstævne, hvori vi deltog med et Fodboldhold og et Pigehold til Langbold. Det var en interessant og lærerig Tur, og vi er meget taknemlige for Indbydelsen og for den Gæstfrihed, der blev vist os.

Gymnasieforeningen »Vidara« har ogsaa i Aar afsluttet sin Sæson med en Aftenfest paa Skolen.

Lektor Diemer har vist en Samling smukke sønderjydske Lysbilleder for Eleverne; Operasanger Chr. Ottosen har sunget for os og Sceneinstruktør Hejle læst op. Vi har ogsaa faaet forevist en Samling levende Krybdyr og Slanger.

Kunstforeningen, Teaterforeningen og Foreningen Dansk Arbejde har vist os Venlighed ved gratis Adgang for vore Elever. Gymnasiets Elever havde gratis Adgang til Koncertforeningens Koncert, som afholdtes i vor Festsal, og Alliance Francaise har flere Gange inviteret Gymnasieelever til Foredrag. Vi takker paa Skolens Vegne for udvist Venlighed.

Ungdommens Røde Kors har vundet en Del Tilslutning paa Skolen, der er udvekslet Gaver og Billedsendinger med fremmede Lande, og Medlemmerne har forarbejdet mange smukke og tiltalende Julegaver til syge Børn paa Byens og Amtets Sygehuse. Paa Byens Sygehus har der været et Samariterkursus.

Den historisk-geologiske Udflugt er skildret af Lektor Maltbæk som følger: Lørdag den 22. September havde III Gymnasielasse, 28 Elever, historisk-geologisk Udflugt under Ledelse af Lektorerne Ottosen og Maltbæk og Adjunkt Olrik. Hele Turen, 190 km, foretoges i Rutebiler. Første Station var Knivsbjerg, hvor vi, som iøvrigt Dagen igennem, saa paa det sønderjydske Landskab og desuden under-

søgte Drypstensdannelser paa Sider og Loft i Taarnets Hvælving. Dernæst kørtes gennem Lerskov, hvor Vejen gaar paa Rishjarup Aasen. Efter et Ophold ved den tyske Standplads for en 30 cm langt-rækkende Kanon med tilhørende ubeskadiget Ammunitionsmagasin fortsattes til Rødekro, hvor vi besaa den mægtige Grusgrav med Gravemaskinen, der arbejder i Smeltevandsgruset ved Hedeslettens Østgrænse. — Efter et Besøg i Tønder Kirke og Stats-skole kørte vi ud i Marsken og saa paa Afvandings-anlæggets Digebygning, som ogsaa bød os Profiler igennem Marskleret og Hedesletten eller Mosen nedenunder. Turen gik saa til Rudbøl, hvor vi jo alle momentvis befandt os i Tyskland, og gennem Højer ind paa Geesten igen. Vi fik paa den lange Tur i Marsken et Indtryk af det ejendommelige ved Gaardenes Bygning og Vejenes Anlæg m. m. — I Løgum-kloster var den skønne Kirke Genstand for et ind-gaaende Studium. — Til Slut gjorde vi et kort Op-hold ved Teglværksgraven i Gram for at bese de tertiære Lerlag med deres Rester af Havdyr.

Saaledes studerede vi Punkter af alle Hovedafsnit i Sønderjyllands geologiske og historiske Udvikling: Tertiærtidens Hav, Aflejringer og Terræn fra Istiden, Oldtidens Marskdannelsé, Middelalderens Kirkebygninger, forskellige Spor af Verdenskrigen og Nutidsforholdene.

Det flinke Skoleorkester har i Foraaret givet en vellykket Koncert i Skolens Festsal under Lektor Ottosens Taktstok.

De første Dage i Marts opførte Skolens Dilettanter — af IIG og en enkelt af IG — Holbergs »Eras-mus Montanus« paa Skoleteatret i Gymnastiksalen. Baade de flinke unge Skuespillere og deres Instruk-tør Adjunkt Olrik høstede velfortjent Bifald og Amerkendelse og skaffede et smukt Overskud til Hol-bergjubilæets Legat.

Ogsaa i Aar har vi sendt Duborgskolen vor Jule-gave til fattige danske Skolebørn.

X. Skolenævn og Forældremøde.

Paa Grund af de vanskelige Vejr- og Helbredsforhold kunde Forældremødet først afholdes i April. En paatænkt Drøftelse af Forslag til den højere Sko-

les Nyordning blev opgivet paa Grund af de politiske Begivenheder, og Skolenævnet tiltraadte da Rektors Forslag om, at Forældremødet 25. April formede sig saaledes: Kl. 8—11 Adgang for Forældre og Værger til at overvære Skolens Undervisning; derefter Gymnastikopvisning af Drengene og Piger; endelig Sang af større og mindre Elevgrupper under Lektor Ottosens og Adjunkt Olriks Ledelse. En Mængde Forældre havde givet Møde ved de forskellige Foranstaltninger.

**XI. Oversigt over Haderslev Katedralskoles
Indtægter og Udgifter for Finansaaret 1928—29.**

Indtægter:

	Kr. Ø.
Skoleafgift	8.742,00
Tilskud til Skolens Drift	163.350,00
Fradrag for Tjenesteboliger.....	1.166,40
Indtægt af Statens Ejendomme	5.050,00
Pensionsfradrag	3.126,90
Fradrag for Naturalydelse.....	22,20
Forskellige Indtægter.....	109,15
Kassebeholdn. 31. 3. 1928.....	12.651,17
I alt Indtægter....	194.217,82

Udgifter:

	Kr. Ø.
Lønninger	125.924,53
Honorarer til Lærerne	2.659,89
Honorar til Pedellen	385,00
Timelønninger	17.296,32
Bibliotek og videnskabeligt Apparat	1.625,08
Inventaret	1.109,84
Kontorhold	1.804,11
Smaa-udgifter	94,60
Forældrenævn etc.	16,55
Repræsentation	420,00
Forskellige og tilfældige Udgifter	350,00
Aarlig Vedligeholdelse	4.503,85
Tjenesteboligers Vedligeholdelse	417,41
Hovedstandsættelser	1.887,45
Rengøringsudgifter	6.149,35
Brændsels- og Belysningsudgifter	3.228,37
Skatter og Afgifter	2.742,22
Regnskabsførelsen	1.609,80
Lysbillede	70,00
Elevbogsamlingen.....	70,00
Statens Ejendomme	3.212,95
Fritidssport og Roning	170,00
Svømmeundervisning	350,00
Ekskursioner	130,00
Iflg. Decision	18,00
Stipendier udbetalt	910,00
Kassebeholdn. 31. 3. 1929	17.062,59
I alt Udgifter....	194.217,82

Skema for Afgangs- og Aarsprøverne 1929.

De skriftlige Afgangsprøver afholdtes 22., 23., 24., 27. og 28 Maj efter det af Undervisningsministeriet meddelte Skema, fælles for hele Landet.

De skriftlige Aarsprøver afholdes efter følgende Plan:

Mandag den 17. Juni.

Kl. 8 -12	II. Dansk Stil. I m. Matematik.
« 8 -11	I n. Tysk. 3 a + b. Dansk Stil. 2 a + b. Regn. + Matematik. 1 a + b. Dansk Stil.
« 11,30- 2,30	3 a + b. Regning.

Tirsdag den 18. Juni.

Kl. 8 -12	II m. Matematik I. II kl. Lat. Version. I. Dansk Stil.
« 8 -11	II n. Engelsk I. 3 a + b. Matematik. 2 a + b. Dansk Stil. 1 a + b. Regning.
« 11,30- 2,30	II n. Engelsk II. 3 a + b. Genfortælling.

Onsdag den 19. Juni.

Kl. 8 -12	II m. Matematik II
« 8 -11	II n. Tysk I I n. Engelsk.
« 11,30- 2,30	II n. Tysk II.

Mundtlig Eksamen.

Studentereksamen afholdes, naar intet andet er angivet, i Festsalen.

Naturhistorie og Naturfag i Naturfagsværelserne.

Geografi i Geografiklassen.

Fysik og Kemi i Fysiksalen.

De øvrige Eksamenslokaler angives ved det sidste Tal. De Tal, der staar lige efter Klasseangivelsen, betegner, hvilke Elever der skal møde til den angivne Tid.

De tilforordnede Censorer er: Lektorerne Baark, Hein, M. Møller og Randrup, Adjunkterne Kæstel og Wiese. Biskop Dr. Ammundsen censurerer velvillig i Græsk.

Lørdag den 8. Juni.

- Kl. 8 III kl. Fransk. Rck. — Sk.
« 8 III m. (1—6). Matematik W. — H. P. (12).
« 10 III n. Fransk. Sk. — Rck.
« 10 III m. (7—11) Matematik. W. — H. P. (12).

Mandag den 10. Juni.

- Kl. 8 III kl. Naturfag. M. M. — Ott.
« 8 II n. Tysk. Ø. Rck. (19).
« 8 R. (1—10). Dansk. A. J. — D. (16).
« 8 4 a. (1—13). Dansk. Ol. — Sk. (20).
« 8 4 b. (1—10). Matematik. Kl. — M. J. (21).
« 10 III n. Naturfag. M. M. — Ott.
« 10 R. (11—16). Dansk. A. J. — D. (16).
« 10 4 a (14—25). Dansk. Ol. — Sk. (20).
« 10 4 b. (11—21). Matematik. Kl. — M. J. (21).
« 12 4 b. (22—31). Matematik. Kl. — M. J. (21).
« 12 3 a. (1—14). Tysk. Ø. — N. (17).
« 2 3 a. (15—28). Tysk. Ø. — N. (17).

Tirsdag den 11. Juni.

- Kl. 8 III m. Naturfag. M. M. — Ma.
« 8 II kl. Dansk. Rektor. — A. J. (20).
« 8 I n. (1—13). Tysk. Rck. — Ø. (19).
« 8 R. (8—16). Fysik. Baa. — M. J.
« 8 4 b. (11—21). Dansk. Sk. — Ol. (21).
« 10 II n. Dansk. Rektor. — A. J. (20).
« 10 I n. (14—25). Tysk. Rck. — Ø. (19).
« 10 R. (1—7). Fysik. Baa. — M. J.
« 10 4 b. (22—31). Dansk. Sk. — Ol. (21).
« 12 4 b. (1—10). Dansk. Sk. — Ol. (21).
« 4 3 a. (15—28). Fysik. Kl. — M. J.
« 5,30 3 a. (1—14). Fysik. Kl. — M. J.

Onsdag den 12. Juni.

- Kl. 8 III kl. Græsk. Biskop A. — M.
« 8 III n. Tysk. Rck. — Ø. (21).
« 8 II m. Naturfag. Ma. — Ott.
« 8 I m. Matematik. W. — M. J. (20).
« 8 4 a. Latin. A. J. — Rektor. (21).

- « 8 3 a. (1—14). Dansk. Sk. — Ol. (19).
- « 9,30 3 a. (15—28). Dansk. Sk. — Ol. (19).
- « 12 3 b. (15—27). Dansk. Ol. — Sk. (19).
- « 1,30 3 b. (1—14). Dansk. Ol. — Sk. (19).

Torsdag den 13. Juni.

- Kl. 8 III m. Historie. Rck. — Ol.
- « 8 II kl. Græsk. M. — Ach. (21).
- « 8 R. (8—16). Matematik. W. — Kl. (20).
- « 8 4 b. Latin. A J. — Rektor. (19).
- « 8 3 a. (15—28). Geografi. Ott. — Ma .
- « 9,30 3 a. (1—14). Geografi. Ott. — Ma.
- « 10 R. (1—7). Matematik. W. — Kl. (20).
- « 12 II m. Oldtidskundskab. M. — Ach.
- « 12 I n. (14—25). Fransk. Sk. — Rck. (22).
- « 12 3 b. (1—14). Geografi. Ott. — Ma.
- « 1,30 3 b. (15—27). Geografi. Ott. — Ma.
- « 2 II n. Oldtidskundskab. M. — Ach. (21).
- « 2 I n. (1—13). Fransk. Sk. — Rck. (22).

Fredag den 14. Juni

- Kl. 8 III kl. Matematik. Kæ. — W.
- « 8 II kl. Fransk. Sk. — Rck. (19).
- « 8 I m. Historie. Ol. — D. (20).
- « 8 R. (1—10). Naturhistorie. Ma. — Ott.
- « 8 4 b. (18—31). Fysik. Kl. — M. J.
- « 8 3 b. (15—27). Tysk. Ø. — N. (21).
- « 10 III n. Matematik. Kæ. — W.
- » 10 II m. Fransk. Sk. — Rck (19).
- « 10 R. (11—16). Naturhistorie. Ma. — Ott.
- « 10 4 b. (1—17). Fysik. Kl. — M. J.
- « 10 3 b. (1—14). Tysk. Ø. — N. (21).
- « 12 II n. Fransk. Sk. — Rck. (22).
- « 12 3 a. (1—14). Historie. Ol. — D. (21).
- « 2 3 a. (15—28). Historie. Ol. — D. (21).

Mandag den 17. Juni.

- Kl. 8 III kl. Historie. Rck. — Ol. (22).
- « 8 III m. Fysik og Kemi. H. P. — M. J.
- « 8 III n. Latin. M. — Rektor.
- « 8 R. (7—16). Engelsk. Ø. — A. (21).
- « 10 R. (1—6). Engelsk. Ø. — A. (21).

Tirsdag den 18. Juni.

Kl.	8	III m. Fransk. Rck. — Sk.
«	8	4 a. (1—12). Historie. Hein. — D. (22).
«	10	4 a. (13—20). Historie. Hein. — D. (22).
«	1	4 a. (21—25). Historie. Hein. — D. (22).
«	2	4 b. (1—12). Historie. Hein. — D. (22).
«	4	4 b. (13—17). Historie. Hein. — D. (22).

Onsdag den 19. Juni.

Kl.	8	III kl. Dansk. Ra. — A. J.
«	8	II kl. Latin. Ach. — M. (19).
«	8	R. (7—16). Tysk. Rck. — N. (21).
»	8	4 b. (18—31). Historie. Hein. — D. (22).
»	8	3 a. (15—28). Engelsk. A. — Ø. (17).
»	10	R. (1—6). Tysk. Rck. — N. (21).
»	10	3 a. (1—14). Engelsk. A. — Ø. (17).
«	10,30	III n. (1—3). Dansk. Ra. — A. J.
»	12	I n. (1—14). Engelsk. A. — Sk. (20).
»	1	III n. (4—8). Dansk. Ra. — A. J.
»	2	I n. (15—25). Engelsk. A. — Sk. (20).
»	4	3 b. (1—14). Historie. D. — Ol. (21).
»	6	3 b. (15—27). Historie. D. — Ol. (21).

Torsdag den 20. Juni.

Kl.	8	III n. (9—10). Dansk. Ra. — A. J.
»	8	II kl. Naturfag. Ott. — Ma.
»	8	II m. Fysik og Kemi. M. J. — H. P.
»	8	R. (1—10). Historie. Rck. — D. (22).
»	8	4 a. (14—25). Engelsk. Ø. — A. (21).
»	8	1 a. (1—10). Dansk. Ol. — C. C. (20).
»	9	III m. (1—6). Dansk. Ra. — A. J.
»	9	1 a. (11—18). Dansk. Ol. — C. C. (20).
»	10	II n. Naturfag. Ott. — Ma.
»	10	R. (11—16). Historie. Rck. — D. (22).
»	10	4 a. (1—13). Engelsk. Ø. — A. (21).
»	12	3 b. (1—14). Engelsk. Ø. — A. (20).
»	1	III m. (7—11). Dansk. Ra. — A. J.
»	1,30	3 b. (15—27). Engelsk. Ø. — A. (20).
»	4	1 b. (1—10). Dansk. D. — C. C. (20).
»	5	1 b. (11—20). Dansk. D. — C. C. (20).

Fredag den 21. Juni.

- Kl. 8 III m. Oldtidskundskab. Wie. — Rektor.
» 8 II kl. Engelsk. Ø. — A. (22).
» 8 II n. Historie. Rck. — Ol. (21).
» 8 I m. Fysik og Kemi. M. J. — H. P.
» 8 R. (7—16). Geografi. Ott. — Ma.
» 8 3 a. (15—28). Matematik. W. — Kl. (20).
» 8 2 a. (1—14). Dansk. m. — D. (19).
» 10 III n. Oldtidskundskab. Wie. — Rektor.
» 10 II m. Engelsk. Ø. — A. (22).
» 10 R. (1—6). Geografi. Ott. — Ma.
» 10 3 a. (1—14). Matematik. W. — Kl. (20).
» 10 2 a. (15—22). Dansk. m. — D. (19).
» 12 2 b. (1—12). Dansk. D. — m. (19).
» 1,30 2 b. (13—23). Dansk. D. — m. (19).
» 4 3 b. (13—27). Fysik. M. J. — Kl.
» 5,30 3 b. (1—12). Fysik. M. J. — Kl.

Lørdag den 22. Juni.

- Kl. 8 III kl. Latin. M. — Rektor.
» 8 II m. Historie. Rck. — Ol. (22).
» 8 II n. Engelsk. A. — Ø. (21).
» 8 4 a. (1—13). Geografi. Ma. — Ott.
» 8 3 b. (15—27). Matematik. H. P. — Kl. (20).
» 8 2 a. (10—22). Tysk. C. C. — N. (19).
» 8 2 b. (10—23). Tysk. Ø. — Dg. (16).
» 9,30 4 a. (14—25). Geografi. Ma. — Ott.
» 10 II kl. Historie. Rck. — Ol. (22).
» 10 3 b. (1—14). Matematik. H. P. — Kl. (20).
» 10 2 a. (1—9). Tysk. C. C. — N. (19).
» 10 2 b. (1—9). Tysk. Ø. — Dg. (16).
» 12 I n. Oldtidskundskab. M. — Rektor. (20).
» 12 4 b. (15—31). Engelsk. Sk. — A. (21).
» 1,30 3 a. (15—28). Naturhistorie. Ma. — Ott.
» 12 3 a. (1—14). Naturhistorie. Ma. — Ott.
» 12 1 b. (11—20). Tysk. Ø. — Dg. (19).
» 1 1 b. (1—10). Tysk. Ø. — Dg. (19).
» 2 4 b. (1—14). Engelsk. Sk. — A. (21).
» 4 1 a. (9—18). Regning. M. J. — Kl. (20).
» 5 1 a. (1—8). Regning. M. J. — Kl. (20).

Mandag den 24. Juni.

- Kl. 8 III kl. Engelsk. Sk. — Ø.
» 8 III n. Historie. D. — Ol. (22).

- » 8 II m. Matematik. H. P. — W. (21).
- » 8 II n. Latin. Ach. — M. (20).
- » 8 R. (1—10). Fransk. A. J. — C. C. (19).
- » 8 4 b. (1—14). Geografi. Ma. — Ott.
- » 8 2 b. (1—12). Engelsk. A. — m. (16).
- » 8 1 a. (1—10). Tysk. N. — Dg. (17).
- » 10 III m. Engelsk. Sk. — Ø.
- » 10 R. (11—16). Fransk. A. J. — C. C. (19).
- » 10 4 b. (15—31). Geografi. Ma. — Ott.
- » 10 2 b. (13—23). Engelsk. A. — m. (16).
- » 10 1 a. (11—18). Tysk. N. — Dg. (17).
- » 12 I m. Oldtidskundskab. M. — Rektor. (22).
- » 12 4 a. (14—25). Matematik. H. P. — Kl. (21).
- » 12 3 b. (1—14). Naturhistorie. Ott. — Ma.
- » 12 2 a. (1—14). Historie. Ol. — D. (20).
- » 1,30 3 b. (15—27). Naturhistorie. Ott. — Ma.
- » 1,30 2 a. (15—22). Historie. Ol. — D. (20).
- » 2 4 a. (1—13). Matematik. H. P. — Kl. (21).
- » 4 1 b. (10—20). Regning. M. J. — W. (20).
- » 5 1 b. (1—9). Regning. M. J. — W. (20).

Tirsdag den 25. Juni.

- Kl. 8 III n. Engelsk. A. — Ø.
- » 8 II kl. Matematik. H. P. — W. (22).
- » 8 II m. Dansk. Rektor. — A. J. (21).
- » 8 4 a. (10—25). Fysik. Kl. — M. J.
- » 10 II n. Matematik. H. P. — W. (22).
- » 10 4 a. (1—9). Fysik. Kl. — M. J.

Onsdag den 26. Juni.

Kl. 4 Skoleraadmøde.

Torsdag den 27. Juni.

Kl. 11 Afslutningsmøde i Festsalen, hvor Eksamensudfald og Omflytning bekendtgøres.

Fredag den 28. og Lørdag den 29. Juni

Kl. 8 skriftlig og mundtlig Optagelsesprøve efter nærmere Bekendtgørelse.

Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 15. August. Kl. 1. — Lærerne samles Kl. 8, og enkelte Elever prøves efter Aftale denne Dag.

Til at overvære de mundtlige Prøver — baade ved Afgangseksaminer og ved Aarsprøver — samt Slutningsmødet indbydes Elevernes Forældre og Værger og enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gerning.

Haderslev Katedralskole, 1. Juni 1929.

Karl Mortensen.

Indholdsfortegnelse.

Lektor Dr. Moth: Ni græske Digterinder. pag. I	
Rektor Dr. Mortensen: Tale ved Afslutningsfesten 1928 (Uddrag)	„ XXXI
Lektor Anker Jensen: Prolog og Epilog ved Haderslev Katedralskoles Opførelse af „Erasmus Montanus“	„ XXXV
I. Skolens Indretning	Side 1
II. Afgangsprøverne 1928	„ 4
III. Eleverne	„ 7
IV. Lærerne	„ 14
V. Undervisningen	„ 15
VI. Skolearbejdet. Eksamensopgaver	„ 19
VII. Skolens Stipendier	„ 26
VIII. Bibliotek og Samlinger	„ 26
IX. Fra det forløbne Skoleaar	„ 27
X. Skolenævn og Forældremøde	„ 30
XI. Uddrag af Skolens Regnskab	„ 32
XII. Skema for Afgangsprøver og Aarsprøverne	„ 33